

**BUDAKALÁSZI NYITNIKÉK ÓVODA
TEVÉKENYSÉGGKÖZPONTÚ
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA
2025**

INTÉZMÉNY OM-AZONOSÍTÓ 032875	MEGBÍZOTT IGAZGATÓ: ..... ALÁÍRÁS
LEGITIMÁCIÓS ELJÁRÁS	
NEVELŐTESTÜLET NEVÉBEN: ..... ALÁÍRÁS	
A DOKUMENTUM JELLEGE: NYILVÁNOS	
JÓVÁHAGYTA: ..... BUDAKALÁSZ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA, MINT FENNTARTÓ	
JÓVÁHAGYTA: ..... NÉMET NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT	

TARTALOMJEGYZÉK

1. Programunk küldetése, pedagógiai alapelveink.....	4
1.1. Óvodaképünk.....	4
1.2. Gyermekképünk	6
2. A tevékenységközpontú óvodai nevelés célja, feladatai.....	7
2.1. Az egészséges életmód alakítása	8
2.1.1. Egészséges táplálkozás	9
2.1.2. Mindennapos mozgás.....	9
2.1.3. Személyi higiéné.....	10
2.1.4. Öltözködés	10
2.1.5. Pihenés	11
2.1.6. Higiénikus és biztonságos környezet biztosítása	11
2.1.7. Léleki egészségvédelem	12
2.1.8. Bántalmazás, erőszak megelőzése	13
2.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	13
2.2.1. Érzelmi és erkölcsi nevelés.....	14
2.2.2. Értékorientált közösségi nevelés, szocializáció	16
2.3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	20
2.3.1. Anyanyelvi nevelés.....	20
2.3.2. Értelmi nevelés.....	21
3. Az óvodai élet megszervezése.....	23
3.1. Napirend, hetirend.....	23
3.1.1. Napirend.....	23
3.1.2. Hetirend.....	24
4. Óvodapedagógusok által használt kötelezően vezetett dokumentumok, a pedagógiai tervezőmunka.....	24
4.1. Projektnapló	25
4.2. Mulasztási napló	25
4.3. Csoportnapló vezetése - oviKRÉTA.....	25
4.4. A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció	27
4.5. Gyermek fejlődését nyomon követő eljárásrend.....	28
4.6. Gyermek értékelése	28
4.6.1. Juttatás, pozitív megerősítés	29
4.6.2. Fegyelmező intézkedések formái, alkalmazásának elvei.....	29
5. Az óvodai élet tevékenységi formái	30
5.1. Játék.....	30
5.2. Tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	31
5.2.1. A külső világ tevékeny megismerése	34
5.2.2. Mindennapos mozgás.....	39
5.2.3. Verselés, mesélés	42
5.2.4. Ének, zene, népi játék, tánc	45
5.2.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	48
5.3. Munka jellegű tevékenységek.....	50
6. Német nemzetiségi nevelés	52
7. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésük megsegítését biztosító tevékenységek, feladatok.....	55
7.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek	55
7.1.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése.....	55

7.1.2.	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek nevelése	57
7.1.3.	Kiemelten tehetséges gyermekek.....	58
7.2.	A Gyvt. szerinti hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (HH, HHH) .	59
8.	Szociális hátrányokat enyhítő tevékenységek, esélyegyenlőség biztosítása, gyermekvédelem	59
9.	Ünnepek, rendezvények.....	61
9.1.	Az óvodai élet hagyományos ünnepei, programjai.....	62
9.2.	Óvodában tartott nemzeti megemlékezés.....	63
9.3.	Zöld ünnepeink.....	63
9.4.	Német nemzetiség hagyományait őrző ünnepeink.....	63
9.5.	Intézményi szintű alapítványi rendezvényeink.....	64
9.6.	Egyéb programok.....	64
10.	A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	65
11.	Az óvoda kapcsolatrendszere.....	67
11.1.	Az óvoda és a család.....	67
11.2.	Külső partnereink.....	68
12.	A pedagógiai program bevalásának vizsgálata.....	71
13.	Záró rendelkezések.....	72

Bevezető

A Budakalászi Nyitnikék Óvoda Pedagógiai programja az Óvodai nevelés országos alapprogramjára épül, mely a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve – meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Pedagógiai programunk kidolgozásakor figyelembe vettük a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveit, illetve a német nemzetiségi csoportunk működésénél a német nemzetiség óvodai nevelésének irányelveit is.

Programunk fő alappillére a környezeti tartalmakra épülő élményközpontú, gyermeki tevékenykedtetés, melynek fontos eleme a kommunikáció és a kooperáció.

A tervezéséhez ötletgyűjteményt készítünk. Ezek biztosítják a gyermekeknek kínált témák sokoldalú megközelítését, a tervező munka hatékonyságát.

1. PROGRAMUNK KÜLDETÉSE, PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK

1.1. Óvodaképünk

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse:

- az óvodás korú gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését;
- a személyiség kibontakozását;

- a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is);
- megalapozza a környezettudatos gondolkodást.

Óvodánk nyitott, családközpontú közösség. Célunk, hogy a gyermekek testi-, lelki biztonságban érezhessék magukat. Tudásunk, szakmai felkészültségünk alapja a gyermekszeretet. Arra törekszünk, hogy a gyermeki személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztésével gyermekeink önálló, helyes erkölcsi érzékkel rendelkező, problémamegoldó személyiséggé váljanak, akik teljes körű támogatást kapnak képességeik kibontakoztatására. Munkánk során a környezettudatos gondolkodás megalapozása kiemelt jelentőségű.

Nevelési alapelveink:

- A gyermeket, mint önálló személyiséget elfogadjuk, tiszteljük, szeretjük, megbecsüljük, felé bizalommal vagyunk.
- lehetővé tesszük és segítjük a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásokat a gyermek személyiségéhez igazítjuk;
- az általunk alkalmazott osztatlan csoportszervezés szélesebb lehetőséget kínál számunkra a szociális készségek fejlesztéséhez;
- folyamatos napirenddel teremtyük meg az egyéni igények kielégítéséhez szükséges feltételeket;
- a szabad játék lehetősége mellett változatos, játékos tevékenységek felajánlásával fejlesztjük a gyermekek képességeit;
- a környezettudatos gondolkodás megalapozását kiemelt jelentőségűnek tartjuk.

Az alapelvek megvalósítása érdekében a következőket tesszük:

- ✓ Gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes, családias óvodai légkör megteremtéséről.
- ✓ Gondoskodunk a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról.
- ✓ Változatos, párhuzamosan végezhető, szabadon választható tevékenységeken keresztül, vegyes életkorú csoportokban érjük el, hogy a gyermekek személyisége sokoldalúan és harmonikusan fejlődjön.

- ✓ A különleges gondozást, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek speciális igényeinek kielégítéséről szakemberek bevonásával gondoskodunk.
- ✓ Az esélyteremtést, az előítélet-mentességet, az egyenlő hozzáférés elvének biztosítását szem előtt tartjuk.
- ✓ Gondoskodunk a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játék feltételeinek megteremtéséről.
- ✓ Gondoskodunk e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmak, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi feltételekről.
- ✓ A feltételek biztosításával, szokásrend kialakításával, tevékenységek felkínálásával és személyes példamutatással megalapozzuk a hozzánk járó gyermekekben a környezettudatos gondolkodást;
- ✓ Szakmai autonómia biztosításával lehetővé tesszük a csoportok - pedagógiai programmal koherens - egyéni arculatának kialakulását.
- ✓ A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, német nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- ✓ A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.
- ✓ A folyamatos minőségi munkavégzés érdekében törekszünk a reflexión alapuló megújulásra.

1.2. Gyermekképünk

Programunk az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások – beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is - együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában

a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Célunk olyan gyermeket nevelni, akik:

- nyitottak, érdeklődők, képesek felfedezni az Őket körülvevő világot, megismerni és megővni értékeit;
- önmagukat reálisan tudják értékelni, képesek másokat elfogadni és másokkal együttműködni;
- szívesen vesznek részt alkotó tevékenységekben, kreatívak, önállóak;
- boldogok, kiegyensúlyozottak, problémáikat, konfliktusaikat megfelelően tudják kezelni;
- érzelmileg kötődnek szűkebb és azon keresztül tágabb környezetükhöz, lakóhelyükhöz.

2. A TEVÉKENYSÉKGÖZPONTÚ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA, FELADATAI

„Hallom és elfelejtem. Látom és emlékszem. Csinálok és megértem.”

Konfuciusz

Az elérendő célok és a megvalósítandó feladatok középpontjában a gyermek áll.

Célunk, hogy az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége elérje az óvodáskor végére az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

Fő eszközünk: az élményeken, játékos és munka jellegű tevékenységeken keresztül megvalósuló képességfejlesztés.

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ az óvodáskorú gyermek testi, lelki és értelmi fejlesztése. Ezen belül az egészséges életmód alakítása, az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
- ✓ a környezet védelméhez és megővéséhez kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos gondolkodás megalapozása minden tevékenységi terület esetében kiemelt fontosságú

- ✓ azon készségek, képességek fejlesztése, melyek alkalmassá teszik a gyermeket a társadalomban való cselekvésre, az egyezségre törekvő kommunikációra és a felismert együttműködési lehetőségeket biztosító kooperációra

2.1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gondozás, a gyermek testi-lelki fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, nevelést végző munkatársakkal.

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- ✓ a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- ✓ a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- ✓ a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- ✓ az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettségi-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- ✓ életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;
- ✓ a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- ✓ a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- ✓ megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

Területei:**2.1.1. Egészséges táplálkozás**

A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermekek egészséges táplálása.

Az óvodai étkezés tartalmát a fenntartó által megbízott cég szolgáltatja aktuális jogszabályok alapján.

Célunk: A gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megalapozása, elmélyítése.

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ pozitív minta szolgáltatása,
- ✓ kulturált körülmények, megfelelő idő biztosítása az étkezéshez,
- ✓ helyes szokások megerősítése,
- ✓ pozitív attitűd kialakítása az egészséges táplálkozás, az egészséges ételek iránt,
- ✓ egészséges ételek megismertetése, változatos ízek kóstoltatása, a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése
- ✓ tállaláskor a „többször, keveset” elvének alkalmazása,
- ✓ folyamatos folyadékbiztosítás,
- ✓ a gyermekek ösztönzése folyadék fogyasztására,
- ✓ életkornak, fejlettségnek megfelelő kanál, villa és kés használatának elsajátíttatása (a kanál és a villa használata kiscsoporttól, a kés használata nagy csoportos kortól elvárt)
- ✓ az ételintoleranciával, allergiával küzdő táplálék érzékeny gyermekek diétájának betartatása, melyhez az ételt az óvoda ételszállító cége vagy a gyermek családja biztosítja,
- ✓ szülői egyetértéssel (közreműködéssel) gyümölcs- és zöldségnap szervezése,
- ✓ alkalmak biztosítása arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. salátakészítés, tízórai elkészítése, aktuális projekthez kapcsolódó étel készítése, stb.)

2.1.2. Mindennapos mozgás

ld.: 5.2.2.

2.1.3. Személyi higiéné

Célunk:

Otthon már elsajátított tisztálkodási folyamatok elmélyítése, szükség esetén megtanítása és igényné válásának elősegítése, a betegségmegelőzés és fertőzések megelőzésének, jelentőségének és módjának tudatosítása.

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ a megfelelő technikák megismertetése, elsajátíttatása, gyakoroltatása, szükség esetén segítség nyújtása,
- ✓ elegendő idő biztosítása a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére
- ✓ személyes példamutatás,
- ✓ az egészséges életmód, a testápolás, az öltözködés az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- ✓ az öltözők rendjének tudatosítása (váltóruhák, kinti cipők elkülönítése),
- ✓ a beteg gyermek elkülönítése, betegség esetén hazaküldése,
- ✓ fertőző megbetegedés esetén a szülők és az óvodaigazgató értesítése, a szükséges intézkedések megtétele (fertőtlenítés, elkülönítés).

2.1.4. Öltözködés

Célunk:

Otthon már elsajátított helyes technikák, öltözködési szokások gyakoroltatása, ennek hiányában megtanítása.

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ személyes példamutatás,
- ✓ elegendő idő és szükséges segítség biztosítása,
- ✓ fokozatosság elvének alkalmazása,
- ✓ pozitív megerősítéssel bátorítás,
- ✓ a szülőkkel való kapcsolattartás során felhívni figyelmüket a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat, illetve cipő biztosításának fontosságára. Például: műszálas anyagok kerülése, váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő cipők biztosítása, lógó kiegészítők eltávolítása.

2.1.5. Pihenés

Célunk:

A gyermekek megfelelő testi és szellemi fejlődéséhez szükséges regenerálódás biztosítása.

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ a nyugodt pihenés feltételeinek biztosítása a napirend szerint,
- ✓ a megfelelő hőmérséklet és levegőcsere biztosítása,
- ✓ biztonságot adó szokásrendszer kialakítása, alkalmazása. Altatás pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal,
- ✓ pihenés időtartamának a csoport szükségleteihez igazítása (folyamatos felkelés 14.15 - 14.30 között),
- ✓ 3 hetente ágynemű cseréje

2.1.6. Higiénikus és biztonságos környezet biztosítása

Célunk:

Az óvodás gyermekek neveléséhez szükséges higiénikus, biztonságos környezet biztosítása.

Szeretnénk elérni, hogy a gyermekek felismerjék a vészhelyzeteket, képesek legyenek elkerülni azokat, és a bekövetkező baj esetén tudják feladataikat.

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ nevelési év kezdetén a gyermekeket balesetvédelmi oktatásban a csoportnaplóban dokumentálni,
- ✓ rendkívüli helyzetekre (pl. tűzriadó) a gyermekek felkészítése és részvétel a rendszeres gyakorlaton.
- ✓ a balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközök figyelemmel kísérése, szükség esetén javításának, cseréjének kezdeményezése,
- ✓ a gyermekek rendelkezésére álló eszközök szabályos használatának elsajátíttatása,
- ✓ udvari vagy játszótéri játéknál, séta kirándulás esetén az felhívni a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, a biztonságos közlekedés szabályaira, a megfelelő viselkedési szabályok betartására,
- ✓ séták, ill. kirándulások alkalmával megfelelő számú kísérő biztosítása (sétánál min. 3 fő, közlekedési eszköz használatakor 5 gyermekenként 1 fő, de minimum 3 fő),

- ✓ a higiénikus, egészséges környezet biztosítása érdekében elsődlegesen a dajkák és a takarító kollégák feladata a mindennapos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés,
- ✓ a higiéniai szabályok betartatása a gyermekkel.

Az óvoda házirendjében megtalálhatók azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során be kell tartaniuk. A gyermekbalesetek megelőzése érdekében, illetve annak bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ-ben kerültek rögzítésre

2.1.7. Lelki egészségvédelem

Célunk:

A családdal szorosan együttműködve a gyermek lelki egészségének, kiegyensúlyozott pszichés fejlődésének biztosítása.

Viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése.

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ gyermekek biztonságérzetének megteremtése, szeretetteljes, elfogadó légkör kialakítása,
- ✓ pozitív személyes példamutatás,
- ✓ pozitív érzelmi hatások biztosítása,
- ✓ szükségleteinek kielégítése,
- ✓ önbizalmának, magabiztosságának alakítása, éntudatának fejlesztése,
- ✓ az önkifejezés lehetőségének biztosítása,
- ✓ társakhoz való alkalmazkodás készségének kialakítása, toleranciára, a másság elfogadására nevelés,
- ✓ spontán és tervezett beszélgetések kezdeményezése a gyermekeket érintő, érdeklő kérdésekben (dohányzás, alkoholfogyasztás, drog, erőszak),
- ✓ a kirándulások, élményszerző tevékenységek során a gyermekek figyelmének ráirányítása a dohányzáshoz kapcsolódó jelenségekre (erdei tiszta levegő- városi szennyezettség, dohányzást tiltó táblák, stb.),
- ✓ konfliktuskezelés, belső feszültségek oldásához szükséges technikák elsajátíttatására, a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szembeni védekező stratégiák kialakítására való törekvés,

- ✓ szülői értekezleteken a szülők figyelmének ráirányítása a szülői minta jelentőségére (dohányzás, alkoholfogyasztás, agresszív konfliktuskezelés) és a televízióban megjelenő agresszió hatásaira,
- ✓ problémahelyzetekben a szülő bevonása,
- ✓ szükség esetén szakember bevonása, gyermekvédelmi feladatok ellátása.

2.1.8. Bántalmazás, erőszak megelőzése

Célunk:

A kisgyermek megvédelése minden erőszakos cselekvéssel szemben. Bántalmazás (érzelmi/fizikai) és/vagy elhanyagolás (érzelmi/fizikai) megelőzése, erre utaló jelek észlelése esetén azonnali cselekvés.

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaként felismerni és mérlegelés nélkül a szükséges lépéseket megtenni, ha a gyermek a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód jeleit tapasztaljuk,
- ✓ a gyermekeket bátorítani, hogy bántalmazás esetén kérjenek segítséget,
- ✓ a gyermekek között előforduló bántalmazás megelőzése,
- ✓ törekedni a gyermekeknél a társaikat segítő, védő, támogató magatartás kialakítására,
- ✓ probléma kezelésénél biztosítani, hogy az áldozat és az elkövető egyaránt kapjon megfelelő segítséget,
- ✓ közreműködni a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,
- ✓ a gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatni a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről,
- ✓ szükség esetén együttműködni a gyermekjóléti szolgálattal, intézkedésbe bevont hatósággal.

2.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezért szükséges, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások éri;
- a személyes kapcsolatokat pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

2.2.1. Érzelmi és erkölcsi nevelés

Célunk:

Olyan kiegyensúlyozott gyermekek nevelése, akik képesek érzelmeik kimutatására, saját és mások érzelmeinek felismerésére, elfogadására, kezelésére, nyitottak az őket körülvevő világra, valamint ismerik és alkalmazzák az alapvető erkölcsi normákat.

Fejlesztendő képességek:

- segítőkészség,
- együttérzés,
- felelősségvállalás,
- élménybefogadás,
- kitartás és szabálytudat,
- kudartűrés és önuralom,
- érzelmi kifejezőképesség,
- érzelmek irányítása,
- stressz-kezelés,
- empátia, elfogadás, tolerancia kialakítása, frusztráció kezelése,
- konfliktuskezelés,
- szokás és normarendszer elfogadása

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ állandó értékrenddel érzelmi biztonság, derűs légkör, otthonos körülmények biztosítása,

- ✓ személyes példamutatással és a mesélés eszközével erkölcsi normák közvetítése, erkölcsi érzék fejlesztése,
- ✓ segíteni saját, és mások érzelmeinek felismerését, illetve segíteni ezek kezelését,
- ✓ segíteni nyitottá válni a gyermeket a környezete iránt,
- ✓ segíteni a gyermeket a kapcsolatteremtésben,
- ✓ segíteni a gyermeket kapcsolatainak kezelésében,
- ✓ az érzelmi intelligencia fejlődésének segítése,
- ✓ segíteni a gyermeket az erkölcsileg helyes-helytelen megkülönböztetésében,
- ✓ pozitív érzelmi kötődés kiépítésének segítése a gyermekek között,
- ✓ őszinte, toleráns, biztonságos kapcsolat kialakítása,
- ✓ alkalmazkodó képesség fejlesztése,
- ✓ igazságosság, differenciálás,
- ✓ egymás elfogadására, tiszteletére nevelés,
- ✓ közös ünnepek, hagyományok szervezése,
- ✓ én érvényesítési törekvések segítése,
- ✓ a gyermekek önképének, önismeretének, önértékelésének erősítése,
- ✓ pozitív érzelmi viszonyulás kialakítása a szabályokhoz, értékekhez, fejlesztő tevékenységekhez,
- ✓ az érzelmek hiteles közvetítése,
- ✓ negatív érzelmek feldolgozásának megkönnyítése,
- ✓ nyugodt légkör kialakítása,
- ✓ értékek közvetítése,
- ✓ a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak fejlesztése a nevelési helyzetek tudatos kihasználásával, mintaadással,
- ✓ a pozitív erkölcsi érzelmek ill., a szabálytudat erősítése a játék során, a feladathelyzetekben, a munka jellegű tevékenységekben,
- ✓ a társas együttélés szabályainak, szokásainak gyakoroltatása,
- ✓ a gyermekek lakóhelyének, tágabb környezetének megismertetése, hazafias neveléssel segíteni a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja.

Sikerkritérium – elvárt eredmény az óvodáskor végére

A gyermek:

- képes felismerni saját és mások érzelmeit,
- mások iránt nyitott, érdeklődő,
- szabálytudata kialakult,
- kudarcűrő képessége korának megfelelő,
- elfogadja önmagát,
- egészséges önbizalommal rendelkezik,
- érzelmeit verbálisan is ki tudja fejezni,
- képes a helyes és helytelen viselkedést megkülönböztetni,
- tiszteli szülőföldjét, környezetét,
- tiszteli társait, és a felnőtteket.

2.2.2. Értékorientált közösségi nevelés, szocializáció

Célunk:

Olyan szociális képességekkel rendelkező gyermekek nevelése, akiket az együttérzés, egymásra figyelés, segítőkészség, mások iránti tisztelet, elfogadás és szeretet jellemez.

A gyermek nyitottságára építve segítse a gyermeket abban, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Az együttműködési készség birtoklása elengedhetetlen a csapatmunkához, mely egyre fontosabb szerepet kap a mai társadalom tevékenységeiben.

A kooperatív ismeretszerzési formák jó gyakorlási lehetőséget jelentenek az együttműködés elsajátításához.

Fejlesztendő képességek:

- együttjátászás,
- együttműködési készség,
- együttdolgozás,
- kapcsolatteremtés (gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek),
- szokások, szabályok betartása,
- kompromisszumkészség,
- kudarcűrés,
- tolerancia,

- irányító-elfogadó szerepvállalás
- önfegyelem,
- önkritika,
- kitartás,
- akaratérvényesítés,
- határozottság,
- döntési képesség,
- konfliktuskezelés,
- önálló véleményalkotás képessége,
- másság elfogadása, kölcsönös tisztelet,
- felelősségérzet,
- alkalmazkodó képesség,
- aktivitás,
- társas, közös ismeretszerzésre való képesség,
- problémamegoldó képesség,
- kreativitás,
- kommunikációs képesség,
- értő figyelem,
- önellenőrzés, önértékelés
- türelem

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ a szocializáció szempontjából meghatározó a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása,
- ✓ biztonságos, nyugodt, elfogadó, szeretetteljes légkör biztosítása,
- ✓ a gyermek személyiségének megismerése, elfogadása, fejlesztése,
- ✓ érzelmi biztonság nyújtása,
- ✓ fokozatos, folyamatos szokásalakítás tevékenységeken keresztül olyan helyzetek teremtése, amelyben együttműködve közösen oldhatnak meg feladatokat,
- ✓ határozott követelményállítást, normarendszer kialakítása,
- ✓ a gyermek társas kapcsolatainak megfigyelése, alakítása,

- ✓ pozitív érzelmek erősítése,
- ✓ közös élmények biztosítása,
- ✓ közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása,
- ✓ negatív érzelmek feldolgozásának megkönnyítése,
- ✓ kompromisszumkészség kialakítása,
- ✓ az érzelmi zavarok kezelése, félelmek, szorongások oldása,
- ✓ toleráns és differenciált bánásmód,
- ✓ másság elfogadása, elfogadtatása,
- ✓ előítéletektől mentes magatartás,
- ✓ változatos módszerek alkalmazása a közösség fejlesztése érdekében,
- ✓ a felmerülő konfliktusok hatékony kezelése,
- ✓ a gyermek életkorának, képességeinek figyelembevételével megfelelő együttműködést igénylő feladat helyzetek, problémahelyzetek teremtése,
- ✓ gyerekek egyéni ötleteinek, javaslatainak meghallgatása, lehetőség szerinti "felhasználása"
- ✓ modellértékű kommunikáció, bánásmód és viselkedés
- ✓ társas normák és közösségi élményekre épülő tevékenységek gyakorlása (együtt ünneplések-születésnapok, közös készülődések, séták), alakítása,
- ✓ kooperációs képességek fejlesztése,
- ✓ kommunikációs képességek fejlesztése,
- ✓ az óvodai (csoport) normák alakítása, elfogadása, betartása,
- ✓ multikulturális és interkulturális nevelésen alapuló integráció biztosítása,

A kooperatív technikák alkalmazásának előnyei:

- egyéni különbségek (mátság, vélemények, nézőpontok) elfogadása,
- fejlődik az együttműködés képessége a gyakori interperszonális érintkezések során,
- fejleszti a több szempontú (szerteágazó) gondolkodást,
- aktív tanulási forma,
- többszöri személyes visszajelzés az egyéni teljesítményről,
- alkalmat nyújt az önellenőrzés, önértékelés technikájának elsajátítására, gyakorlására,
- teljesítménynövekedést eredményez,
- minden gyermek, a képességeinek megfelelő feladat vállalásával sikerélményhez jut

Sikerkritérium – elvárt eredmény az óvodáskor végére

A gyermek:

- rendelkezik az iskolába lépéshez szükséges szociális érettséggel,
- feladathelyzetben együttműködő társaival és a körülötte lévő felnőttekkel,
- nyitott, érdeklődő,
- reális önképpel rendelkezik,
- képes alkalmazkodni személyekhez, ill. szokás- és normarendszerekhez,
- képes késleltetni szükségleteinek kielégítését,
- mások érdekeit – szükség esetén - a saját érdekei elé tudja helyezni,
- segítőkész,
- konfliktusait megfelelően kezeli, kompromisszumra törekszik,
- elfogadja mások személyiségét,
- elfogadja és tiszteli a gyermekek különbözőségeit,
- tiszteli és becsüli a környezetében élőket,
- megérti mások érzelmi jelzéseit,
- különbséget tud tenni jó és rossz, helyes és helytelen között,
- a helyhez és az alkalomhoz illően tud viselkedni,
- képes problémahelyzetek megoldására,
- képes másokkal együttműködve új ismeretekre szert tenni,
- képes társaival és pedagógusával együttműködve tevékenykedni,
- a kooperációt igénylő tevékenységekben elmondja véleményét, ötleteit,
- képes a közösség által hozott döntések elfogadására,
- felismeri a közös tevékenykedés előnyeit, abban szívesen vesz részt,
- a csoport eredményeiben, érzelmeiben osztozik,
- felismeri saját képességeit és azokat kamatoztatja a közösség javára,
- felismeri és elfogadja saját korlátait, és azok átlépésére törekszik,
- kapcsolatait pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemzi,
- kudarcait életkorának megfelelő módon kezeli.

2.3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

2.3.1. Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelv a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének, az emberek közötti kommunikációnak.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élőlávás mese és közösségi játékélmény biztosításával.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Célunk:

Segítse a gyermekek értelmi, érzelmi képességeinek fejlesztését, önbizalmának fejlődését, szociális kapcsolatainak kialakulását a beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel.

Ennek érdekében feladatunk:

- a gyermek beszédképességének, beszédészlelésének fejlesztése,
- a kommunikációs képességek fejlesztése, tehát a mimika, a gesztikuláció, a társsal való kapcsolat kialakítása, fenntartása, azaz a kommunikáció és metakommunikáció összehangolása
- példaértékű kommunikáció, beszéd,
- bizalommal teli légkör biztosítása, hogy a gyermekek élményeiket szívesen osszák meg társaikkal, illetve az őket körülvevő felnőttekkel,
- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés,
- a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének ösztönzése, fenntartása,
- a gyermek meghallgatása,
- a gyermeki kérdések támogatása, a válaszokra való igény kialakítása,
- a kommunikáció formáinak tudatos, ösztönző alakítása,

- a családból hozott és az óvodában szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, bővítése,
- beszédmegértés, beszédtechnika fejlesztése,
- a gyermek szókincsének bővítése

Sikerkritérium – elvárt eredmény az óvodáskor végére

A gyermek:

- képességének megfelelően tud kommunikálni a társaival és a felnőttekkel,
- beszéde tiszta, jól érthető,
- beszédfigyelme korának megfelelő,
- szókincse gazdag,
- kommunikációs, és metakommunikációs eszközökkel, megfelelően ki tudja fejezni gondolatait, érzelmeit
- képes megfogalmazni kérdéseit, kételyeit, ki tudja fejezni bizonytalanságait,
- összefüggő, nyelvtanilag helyes, bővített mondatokat használ,
- hallott információkat pontosan észleli, megérti és megkülönbözteti,
- használja az alapvető szociális viselkedési formákhoz kapcsolódó kifejezéseket (pl. köszönés)

2.3.2. Értelmi nevelés

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Célunk:

A gyermekek tudásvágyának felkeltése, nyitottságának növelése, sokszínű, minél több érzékszervre ható tapasztalat nyújtása, széleskörű ismeretek átadása.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás), alkotóképesség fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Fejlesztendő képességek:

- érzékelés,
- észlelés,
- figyelem,
- emlékezet,
- képzelet,
- gondolkodás,
- kreativitás,
- logikai készség,
- elvonatkoztatás
- rendszerezés.

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ változatos, a gyermekek életkorát és egyéni képességét figyelembe véve differenciált tevékenységek szervezésével a gyermekek motiválása az elméleti és gyakorlati tudás megszerzésére,
- ✓ éves terv összeállításakor a csoport érdeklődési körének figyelembevételével
- ✓ éves projektgyűjtemény készítése
- ✓ példaértékű fogalomhasználat, szókincs gyarapítása,
- ✓ kommunikációs helyzetek teremtése,
- ✓ a gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, fejlettségi szintjének megfelelő módszerek alkalmazása az ismeretek bővítésére, korrigálására, rendszerezésére,
- ✓ problémahelyzetek teremtése, a gyermekek tapasztalatokhoz juttatása,
- ✓ önálló gondolkodás, logika fejlesztése,
- ✓ megfelelő módszerek, eszközök kiválasztása a kompetenciák fejlesztéséhez, a tanulás eredményességének elősegítése,
- ✓ megfelelő ismeretekkel való rendelkezés az infokommunikációs eszközökről, és azok aktív alkalmazása a mindennapok során,
- ✓ kiemelt figyelmet igénylő gyermek esetén a szülő tájékoztatása mellett szakember bevonásával speciális felzárkózást vagy tehetséggondozást célzó tevékenységek szervezése.

Sikerkritérium – elvárt eredmény az óvodáskor végére

A gyermek:

- a megismerő (kognitív) funkciói korának megfelelő fejlettségi szintűek (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás, kreativitás),

- a pszicho-motoros funkciói megfelelő fejlettségűek (mozgás, orientáció, beszéd),
- képes a többszemponútú gondolkodásra,
- fogalmi gondolkodása kialakulóban van,
- képes új ismereteit a már meglévőkhez illeszteni, azt a gyakorlatban is alkalmazni.

3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

3.1. Napirend, hetirend

Folyamatos és rugalmas napirenddel, illetve rugalmas hetirenddel biztosítjuk gyermekeink fejlődéséhez az optimális feltételeket. Igazodunk a gyermek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Hetirendünkben meghatározott ideje - a terem beosztása miatt - csak a tornaszobában végzett mozgásnak van. A napi-, illetve hetirendben megadott időkeretek speciális okokból (programok, időjárási viszonyok, stb.) változhatnak.

3.1.1. Napirend

06.00 – 07.30 Gyülekezés, játék az ügyeletes csoportban (pedagógus döntése alapján változhat),
07.30 – 09.30 Játék, tervezett tevékenységek,
08.00 – 09.00 Folyamatos reggeli (pedagógus döntése alapján változhat)
09.30 – 10.15 Beszélgető kör, mindennapos testnevelés, gyümölcsevés
10.15 – 10.30 Készülődés az udvarra
10.30 – 11.40 Levegőzés
11.40 – 12.00 Előkészület az ebédhez
12.00 – 12.30 Ebéd
12.30 – 13.00 Előkészület a délutáni pihenéshez
13.00 – 14.30 Pihenés
14.15 – 15.00 Folyamatos ébredés 14.15 - 14.30 között, folyamatos uzsonnázás
15.00 – 18.00 Játék, levegőzés a szülő érkezéséig

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évtől a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális és személyi adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

3.1.2. Hetirend

A projektmódszer -a gyermeki szükségletekhez, igényekhez alkalmazkodás miatt- nem teszi lehetővé és szükségessé az egyes műveltségi területekhez tartozó tevékenységek naphoz kötését. Kivétel ez alól a tornaszobai mozgás, mert a tornaszoba használatot szervezési okokból szükséges meghatároznunk.

Az óvodapedagógusok a csoportszoba ajtaján, faliújságján folyamatosan informálják a szülőket, az aktuális projekt témájáról és tartalmáról.

A gyermekekkel a mindennapos beszélgetőkör keretében kerül sor az aktuális téma feldolgozásának megbeszélésére.

4. ÓVODAPEDAGÓGUSOK ÁLTAL HASZNÁLT KÖTELEZŐEN VEZETETT DOKUMENTUMOK, A PEDAGÓGIAI TERVEZŐMUNKA

Köznevelési Regisztrációs és Tanulmányi Alaprendszer (oviKRÉTA)

Az Nkt 57 § (6) bekezdése szerint: „Az óvodai (...) nyomtatványok (...) a tanulmányi rendszer alkalmazásával, a személyiségi, adatvédelmi és biztonságvédelmi követelmények megtartásával elektronikus úton készülnek el.”

Az óvoda rendeltetésszerű működése során a köznevelésért felelős miniszter által jóváhagyott, az állam által díjmentesen biztosított tanulmányi rendszert (oviKRÉTA) kötelesek használni. A tanulmányi rendszerben kiállított, nyilvántartott és tárolt dokumentumokra a mindenkor érvényben lévő jogszabályi eljárások vonatkoznak.

Az óvodapedagógusok által vezetett dokumentumok átfogó képet adnak az intézményben folyó mindennapos pedagógiai munkáról.

A pedagógiai munka tervezése az intézmény programjának megfelelően, komplex módon, tudatosan, a céloknak megfelelően történik.

A tervezőmunka során, komplex módon kell figyelembe venni a tartalmat, az előzményeket, a gyermekek motiváltságát, életkori sajátosságait, környezet lehetőségeit, a szervezési feladatokat, stb.

A pedagógiai terveket, a megvalósítás eredményességének függvényében a nevelési év során felül kell vizsgálni és – amennyiben szükséges - módosítani.

4.1. Projektnapló

A nevelési év során feldolgozni kívánt témák műveltségi területekre lebontott gyűjteménye.

<u>Mozgás</u> (a témához kapcsolható mozgásos játékok, ötletek)	<u>Kommunikáció, kooperáció</u> (a témához kapcsolódó tevékenység ötletek, játékok, ahol előtérbe kerül az együttes feladatvégzés, a feladatfelosztás, anyanyelvi játékok)	<u>A külső világ tevékeny megismerése</u> <u>Környezeti tart.</u> (miről szól a hét?) <u>Tevékenységek:</u> (környezeti tartalom elsajátítását célzó tevékenységek)
<u>Játék</u> (a témához kapcsolható szabály-, szerep- építőjáték ötletek)	CÍM (a heti téma címe) Élmény: (az a csoportos tevékenység, ami az élményi alapot adja a témához – kirándulás, séta, előadás, stb)	<u>Matematika</u> (matematikai tartalmat támogató tevékenységek, játék ötletek)
<u>Mesélés, verselés</u> Vers: (a témához kapcsolódó versek, mondókák címei) Mese: a témához kapcsolódó mesék címei)	<u>Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka</u> (a témához kapcsolódó ötletek, melyek az ábrázolás technikáival valósíthatók meg)	<u>Ének, zene, népi játék, tánc</u> (a témához kapcsolható gyermekdalok, dalos játékok) (zenehallgatásra alkalmas zenei darabok, dalok)

4.2. Mulasztási napló

oviKRÉTA /Jelenléti ív – naponta vezetve

- Szülői igazolások feltöltöttségének, pontosságának ellenőrzése, javíttatása
- Papíralapú igazolások feltöltése:

Kötelező elnevezése: fájl név: XJuliska2025.09.16 -17.

4.3. Csoportnapló vezetése - oviKRÉTA

A nevelőmunka tervezésére és értékelésére szolgál. Vezetése az aktuális jogszabályoknak és az intézményi elvárásoknak megfelelően történik.

Kitöltendő	MIT	MIKOR
Generált névsor	Jelek hozzárendelése	09.01.
Csoportnapló bejegyzések	Naptár szerű, szervezett, tervezett tevékenység	Következő hétfő
Hetirend	Rugalmas, csak a kötelező	09.30-ig
Napirend	PP szerint	09.30.
Szülői értekezletek	Szeptember és tavasz Időpont, téma, tartalom	Értekezlet utáni 3 napon belül
Ellenőrző látogatások	Ói.	Ói.
Nevelési feladatok (új nevelési feladatok hozzáadása szükséges a naplónk szerint)	Tervezés Befogadási terv Nevelési terv 1./2. Félév Az egészséges életmód alakítása Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása Játék Munka Tevékenységekbe ágyazott tanulás Értékelés Befogadási terv Nevelési terv 1. Félév Nevelési terv 2. Félév	09.15. 09.30 és 01.30. 09.30. 01.30. 06.15.
Szervezési feladatok (cél és dátum)	Tervezett programok	Folyamatosan bővítve
Tervezési feladatok Csatolni nem lehet	Projekt terv egyéb csatolt dokumentumokhoz Heti terv Reflexió	09.30 Adott hét hétfő reggelig Következő hét hétfő délutánig
Feljegyzések a csoport életéről	Rendkívüli események esetén	Szükség szerint

1. oviKRÉTA/csoportnapló/Egyéb csatolt iratok – feltölteni 09.30.

- „Projekttervek sorrendben”

2. NASS-ba:

- Heti tervek hetente hétfő reggel 7-ig (naplónk fekvő táblája PP szerint tervezve)
- Projekttervek sorrendben 09.30.

Heti terv tartalma

Táblázaton belül alkalmazandó szabályok:

	Kommunikáció	A külső világ tevékeny megismerése	Mozgás	Művészeti tevékenységek:		
				Verselés, mesélés	Ének, zene, népi játék, tánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
Tevékenység	anyanyelvi játék, találós kérdés, tevékenység címe, megnevezése, esetleg rövid leírása Pl.: Mire gondol a maci? - barchoba	a környezet megismerése és a matematikai tevékenységek megnevezése, rövid leírása Pl.: A medve téli – természetfilm nézése Medvebarlang - építés fakockákból	Főgyakorlat rövid leírása /két korcsoportra tervezve Mozgásos játékok megnevezése	Vers címe / új anyag megjelölése/ két korcsoportra tervezve Mese címe/ új anyag megjelölése/ két korcsoportra tervezve	Dalos játék, gyermekdal címe/ új anyag megjelölése/ két korcsoportra tervezve Zenehallgatás anyaga – előadás módja (pedagógus éneke, hangszeres játéka, cd-bejátszás)	Tevékenység címe, technikája/ két korcsoportra tervezve
Feladat	a fenti tevékenységek feladatai Pl.: szókincs bővítés, kérdései kultúra fejlesztése, logikai készség fejlesztése	a fenti tevékenységek feladatai Pl.: ismeretek szerzése a medve életmódjáról fakockák válogatása forma alapján, tapasztalatok gyűjtése kocka, téglatest tulajdonságairól	A főgyakorlat és a játékok legjellemzőbb fejlesztő hatása, amiért a feladatot választottuk	a tevékenység feladata (mit fejlesztünk?)	Zenei feladat /két korcsoportra tervezve	a tevékenységek feladata (mit fejlesztünk?)
Gyermeki ötletek	<i>a gyermekek kezdeményezésére megvalósult tevékenységek megnevezése, a megfelelő műveltségi terület alá írva</i>					

4.4. A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció

A gyermekekkel kapcsolatos információkat, méréseket, megfigyeléseket az óvodába kerüléstől az óvodai jogviszony megszűnéséig folyamatosan, de évente minimum két alkalommal rögzítjük az aktuális jogszabályokban és az intézmény által meghatározott módon.

A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évtől diagnosztikus mérést (rövidített DIFER) is alkalmazunk.

A gyermek fejlődési mutatóiról, óvodai életének jellemzőiről kapcsolatban az óvodapedagógusok fogadóóra keretében tájékoztatják a szülőket.

4.5. Gyermek fejlődését nyomon követő eljárásrend

oviKRÉTA/Gyermekek fejlődésének nyomon követése

- „Anamnézis” űrlap, kinyomtatása az (új kicsiknél) kitöltetése majd a papíralapú dossziéba lefűzni
- „Új bejegyzés hozzáadása” – Családlátogatás, beszoktatás tapasztalatai?
- Új értékelés felvitele – évente 2x NOVEMBER 30., MÁRCIUS 30.
- Gyermek fejlődését segítő megállapítások, intézkedések
- Elért eredmények
- Óvodapedagógusi megjegyzés

Papíralapú dosszié

- Ki viheti haza? – nyomtatvány
- Anamnézis
- Ember rajz – évente 2x, dátum! jel/név
- Fogadóórák aláírató lapja
- DIFER szűrés 5 éves
- Ismételt DIFER +6 éves korban

4.6. Gyermekek értékelése

A pedagógus feladatai az értékelés során a mindennapokban:

- mindig a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével, tudatosan válassza ki a leginkább megfelelőt,
- értékelése konkrét, azonnali legyen, a gyermek teljesítményére és ne a személyére vonatkozzon,
- a gyermekek fejlődését segítse,
- ismerje fel, vagy teremtsen olyan lehetőségeket, amelyekben a gyermeknek lehetősége nyílik önellenőrzésre, önértékelésre
- értékelése személyre szabott legyen, törekedjen a pozitív visszajelzésekre,
- adjon lehetőséget a javításra

4.6.1. Jutalmazás, pozitív megerősítés

Célunk: Megfelelő viselkedésformák kialakítása.

Ennek érdekében a feladatunk: A motiváltság, az öröm biztosítása, mely erősíti a pozitív önértékelést, alakítja az önbizalmat és a társak számára is motiváló erőként hat.

Elvei:

mindig személyre szabott,
mértéktartó,
szükséglet kielégítő,
kritériumok alapján történik,
következetes.

Formái:

simogatás, ölelés,
dicsérő, biztató szavak,
elismerő tekintet,
feladat, megbízás adása.

4.6.2. Fegyelmező intézkedések formái, alkalmazásának elvei

Célunk: A helytelen, veszélyesnek ítélt viselkedésformák megelőzése, megszüntetése, megfelelő viselkedésformák kialakítása.

Ennek érdekében feladatunk: A társadalmi és közösségi szabályok betartatása.

Elvei:

a büntetés soha nem fizikai!
azonnali,
mértéke arányban van az elkövetett tettel,
a helyzettől függően előtte vagy utána minden esetben magyarázat, megbeszélés kíséri

Formái

megrovó tekintet,
megemelt hangú figyelmeztetés,
cselekvés leállítása,
játékból – életkornak megfelelő ideig tartó – kiemelés, ill. elvonás

Nem büntetünk étel vagy levegőztetés elvonásával, folyosóra, öltözőbe felügyelet nélküli kiültetéssel!

5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

5.1. Játék

Célja: Maga a játék, a tevékenység öröme.

A játék - különösen a szabad játék -, az óvodás korú gyermek alapvető, legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Benne minden tanulási tartalom: ismeret, jártasság, készség megjelenik. Eredményeképpen alapozódnak meg képességek, alakul a magatartás. A gyermek személyiségfejlődésének egyik eszköze, a gyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A gyermek tapasztalatait, élményeit játssza el sajátos, gyakran átalakított formában. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ a gyermekek egyéni vágyainak, ötleteinek kibontakoztatása,
- ✓ a gyermek képességeinek fejlesztése,
- ✓ viselkedési szabályok, helyes magatartási formák közvetítése, gyakorlása,
- ✓ feszültségoldás,
- ✓ személyiségfejlesztés,
- ✓ társas kapcsolatok kialakítása, fejlesztése,
- ✓ A gyermek gondolkodásának fejlesztése, ismeretének gazdagítása,
- ✓ tapasztaltatás, élményhez juttatás.
- ✓ előtérbe helyezni a szabad játék túlsúlyának érvényesülését,
- ✓ a szükséges feltételek biztosítása (hely, idő, eszköz),
- ✓ a szabad mozgás, az önállóság, az egymás melletti és együttjátszás lehetőségeinek megteremtése,
- ✓ élmények, tapasztalatok biztosítása,
- ✓ a gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása,
- ✓ mintaadás, szükség, illetve igény szerint bekapcsolódás a játékba, együttjátszás a gyermekekkel, a gyermekek közötti játékkapcsolatok segítése,

- ✓ indirekt játékirányítás során partner szerep betöltése, együttműködés és segítség (A segítség módját mindig a konkrét játékhelyzet, a gyerekek igénye és fejlettsége határozza meg. Közvetlen beavatkozásra csak nem kívánt viselkedés, ill. balesetveszélyes helyzet esetén van szükség),
- ✓ egyéni bánásmód, differenciálás,
- ✓ játékos tevékenységszervezés nevelési-oktatási célból,
- ✓ a játéktevékenységek megfigyelése, a gyermekek személyiségének megismerése érdekében.

A játék által fejlesztendő képességek:

A játék átfogja a gyermek teljes személyiségfejlődését, minden képességére fejlesztő hatással van.

Sikerkritérium – elvárt eredmény az óvodáskor végére:

A gyermek:

- képes a játék során felmerülő konfliktusait önállóan megoldani,
- akár több napon keresztül is képes ugyanazt a témájú játékot játszani,
- szívesen játszik társaival, barátaival,
- társaival önállóan osztják fel a szerepeket egymás között,
- önállóan használja, szükség szerint elkészíti a szükséges játékeszközöket,
- a közösen hozott szabályokat, valamint a játék által megkövetelt szabályokat betartja,
- szívesen dramatizál, bábozik, barkácsol,
- képes bonyolult építményeket létrehozni,
- szívesen részt vesz testi erőfeszítést igénylő játékokban,
- képes társaival az együttműködésre.

5.2. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás a nevelési folyamat egészében jelen van. A tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, ill. felfedező ismeretszerzés, amely a teljes személyiségfejlődést, személyiségfejlesztést támogatja. A természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Célja:

A gyermekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált, cselekvésekben valósul meg. Olyan ismeretek átadása változatos, tapasztaltatással, **játékos tevékenységek** megvalósításával, melyek alkalmassá teszik a gyermekeket az életben való eligazodásra.

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ élmények, tapasztalatok, tevékenységek segítségével ismeretek átadása,
- ✓ feladattudat kialakítása,
- ✓ monotónia tűrés fejlesztése,
- ✓ problémamegoldó képesség kialakítása,
- ✓ az elkészített „munka” iránti igényesség kialakítása,
- ✓ kitartásra nevelés,
- ✓ az együttműködést, kooperációt megalapozó viselkedésformák kialakítása.
- ✓ a gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának felkeltése, sokoldalú érdeklődésének kielégítése, cselekvő aktivitásának biztosítása,
- ✓ fokozatosság elvének betartása,
- ✓ a gyermekek szükségletére és kíváncsiságára építve játékos tevékenységek tudatos megtervezése,
- ✓ a játékos tevékenységek tudatos megtervezésekor figyelembe venni a csoport és az egyéni sajátosságokat és ehhez igazítani a tevékenységek tempóját, időtartamát, módszereit,
- ✓ a tevékenységek megvalósításában a rugalmasság szem előtt tartása,
- ✓ biztosítani a tevékenységek megvalósításának feltételeit (hely, idő, eszköz),
- ✓ megfelelő tájékozódás az adott témában,
- ✓ gyermeki kíváncsiság kielégítése, fenntartása,

- ✓ az ismeretnyújtás többoldalú megközelítése, komplex módon történő átadása,
- ✓ több érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása,
- ✓ kreativitás erősítése,
- ✓ a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíteni a gyermek személyiségének kibontakozását,
- ✓ indokolt esetben IKT eszközök használata,
- ✓ differenciált fejlesztés, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél,
- ✓ próbálkozási, javítási lehetőség biztosítása,
- ✓ személyre szabott pozitív értékelés.

Formái:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

Megvalósítást segítő eszköz:

A pedagógus használhat tevékenységválasztó táblát, amelyen a gyermekek kiválaszthatják, hogy a felkínált tevékenységek közül melyekben szeretnének részt venni. Ez által fejleszthető a gyermekek feladattudata, döntésképesége, a pedagógusnak pedig lehetősége van nyomon követni a gyermekek aktivitását. A nagyobbaknak két, a kisebbeknek egy tevékenység választása ajánlott.

Fejlesztendő képességek

értelmi képességek,
érdeklődés,
nyitottság,
kreativitás,
kíváncsiság,
kooperációs képesség,

kommunikációs képesség.

Sikerkritérium – elvárt eredmény az óvodáskor végére:

A gyermek:

- nyitott, érdeklődő az új ismeretek iránt,
- olyan fogalmi és logikai ismeretek birtokában van, amelyekre az iskola építeni tud,
- elfogadja a tanulási helyzeteket,
- feladattudatának kialakulása korának megfelelő.

5.2.1. A külső világ tevékeny megismerése

Környezeti nevelés

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Célja:

A természeti és társadalmi környezetre figyelő, környezettudatos magatartás megalapozása, a szülőföldhöz való kötődés kialakítása. Tevékenységekben megvalósuló tapasztalatszerzés útján olyan életmód, viselkedés, szokás- és értékrendszer átadása, mely megalapozza az élő és élettelen környezetükkel való harmonikus együttélést. A gyermekekben pozitív érzelmi viszony kialakítása a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezethez, fontos legyen számukra mindezek megőrzése, védelme, ezzel megalapozva a környezettudatos magatartás kialakulását. A gyermekek lelki egészségének megőrzése, helyes önértékelés és egészséges, megfelelő énkép kialakítása.

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ Olyan tapasztalatokhoz, ismeretekhez juttatás, amely a gyermekek életkorának megfelelő eligazodást, tájékozódást biztosítja.
- ✓ A természettel és környezettel való pozitív, tevékeny kapcsolat, természetvédő magatartás kialakítása.
- ✓ Segíteni a szűkebb és tágabb környezetet megismerését, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családdhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Tartalma:

Természeti ismeretek:

- évszakok, növények, állatok, természetes anyagok,
- az évszakok jellemzői, időjárás hatása az emberekre, állatokra, növényekre,
- növény- és állatismeret,
- növény- és állatgondozás,
- idő múlása, időegységek,
- víz, föld, tűz, levegő,
- csillagászat
- az évszakokhoz kapcsolódó ünnepek, hagyományok.
- Társadalmi ismeretek:
- közlekedés,
- család,
- testünk,
- egészséges életmód, egészségmegőrzés
- foglalkozások,
- szülőföld,
- lakóhelyünk, ünnepeink,
- velünk együtt élők, de nem itt születettek.
- Természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységek:
- papír és műanyag hulladék szelektív gyűjtése,
- madáretetés,
- víz- és energia-takarékosság a mindennapokban.

Környezeti jeles napjaink:***Állatok Világnapja***

Séták, kirándulások, állatbemutatók szervezésével igyekszünk a gyermekekben elmélyíteni az állattartás helyes szokásait, felhívni figyelmüket az állatvédelemre, érzékennyé tenni őket a környezetükben található élőlényekkel szemben.

Víz Világnapja

Vizes élőhelyek látogatásával, múzeumlátogatással, kísérletek végzésével gyűjthetnek tapasztalatot a gyermekek a víz tulajdonságaival, körforgásával, fontosságával kapcsolatban. Az ünnep tartalmának meghatározása az óvodapedagógusok kompetenciája.

Föld Napja

Közös virágültetéssel, kertgondozással tesszük szebbé a gyermekekkel közösen az óvoda környezetét. Az ültetett növényeket a továbbiakban a csoportok gondozzák a gyermekek aktív közreműködésével.

Madarak és Fák Napja

Környékbeli séták alkalmával megfigyeljük környezetünk madárfajait és fáit. Segítségül hívjuk a Madarász ovi vezetőjét és meglátogatjuk a budakalászi Madárbarát tanösvényt.

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés megvalósításának helyszínei:

csoportszoba, természetsarok,

óvodaudvar,

külső helyszínek: séták, kirándulások, múzeumlátogatások alkalmával.

Fejlesztendő képességek:

értelmi képesség,

probléma érzékenység,

problémamegoldó képesség,

alkalmazkodó képesség,

megfigyelőképesség,

az önfegyelmezés képessége,

kooperációs képesség,

kommunikációs képességek,

esztétikai érzék fejlesztése,

analizáló és szintetizáló képesség.

Formái:

- utánzásos minta- és modellkövetés,
- spontán, ill. irányított játékos tapasztalatszerzések,
- az óvodapedagógus által irányított szemléltetések, megfigyelések, kísérletek,
- magyarázatok,
- a gyermekek és az óvodapedagógus által kezdeményezett probléma és feladathelyzetek. (Általános tanulás részben már volt)

Sikerkritérium – elvárt eredmény az óvodáskor végére:

A gyermek:

- környezethez és a környezet védelméhez való hozzáállását pozitív attitűd jellemzi,
- érzelmileg kötődik szülőföldjéhez,
- biztonságosan tud tájékozódni közvetlen környezetében,
- alapvető ismeretekkel rendelkezik a szűkebb és tágabb környezetről,
- képes logikai kapcsolatokat, ok – okozati összefüggések felismerésére adott környezeti témakörökben,
- környezettel kapcsolatos ismereteit verbálisan ki tudja fejezni,
- képes megtalálni helyét a természeti és társadalmi környezetében és képes azzal előítélet nélkül együttműködve élni,
- környezettudatos gondolkodása kialakulóban.

Matematika

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alakú, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéloképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.

Célja:

A gyermek gondolkodásának fejlesztése, mely megalapozza az iskolai matematika tanulást.

A matematikai nevelés hozzájárul a gyermek külvilágról szerzett tapasztalatainak feldolgozásához.

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ A gyermekeknek matematikai tapasztalatokhoz, ismeretekhez való juttatása az óvodai nevelés minden területén.
- ✓ a matematikai érdeklődés felkeltése,
- ✓ matematikai kifejezések beépítése a gyermekek szókincsébe,
- ✓ problémahelyzetek megteremtése az egyéni képességekhez igazodva,
- ✓ matematikai tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása,
- ✓ számfogalom alakítása,
- ✓ a tények, összefüggések felismertetése spontán és irányított módon,
- ✓ minden lehetőség kihasználása az egész nap folyamán a gyerekek problémamegoldó gondolkodásának alakítására és a matematikai képességek fejlesztésére,
- ✓ tevékenységek biztosítása mennyiségi, alaki, térbeli viszonyok megismeréséhez, összehasonlító mérések végzéséhez.

Tartalma:

- összehasonlítás,
- számfogalom alapozása,
- geometriai tapasztalatszerzés
- tájékozódás térben és síkban

Fejlesztendő képességek:

érzékelés,
észlelés,
megfigyelés,
logikus gondolkodás,
cselekvéses képi emlékezet,
azonosítás, megkülönböztetés,
összefüggések felismerése,
állítások, kérdések, utasítások megértése,
ítélőképesség,
konstruáló képesség,
kommunikációs képesség,
kooperációs képesség.

Formái:

- utánzásos, minta-, modellkövetés,
- spontán játékos tapasztalatszerzés,
- irányított megfigyelés,
- gyakorlati probléma-, és feladatmegoldás,
- gyermeki kérdésekre, válaszokra adott magyarázatok.

Sikerkritérium – elvárt eredmény az óvodáskor végére:

A gyermek:

- szívesen vállalkozik problémák megoldására,
- képes a problémák megoldását verbálisan is kifejezni,
- matematikai képességei birtokában a problémát sikeresen megoldja.

5.2.2. Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

Célunk:

- a harmonikus testi fejlődés elősegítése,
- az idegrendszer fejlődésének elősegítése,
- az edzettség és az egészség megőrzése,
- egyéni szükségletek figyelembevételével a gyermekek természetes mozgásigényének kielégítése.
- egyes gyermekeknél a mozgás iránti vágy kialakítása, támogatása,
- a mozgásfejlődés, testi képességek fejlődésének elősegítése,
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ a gyermeki szervezet sokoldalú arányos fejlesztése,
- ✓ kis- és nagymozgások kialakítása,
- ✓ a motoros képességek fejlesztése,
- ✓ a vázizomzat erősítése,
- ✓ a helyes testtartás kialakítása,

- ✓ a mozgás és a játékigény természetes gyakorlatokkal és játékokkal történő kielégítése,
- ✓ edzettség kialakítása,
- ✓ teherbíró, ellenálló képesség növelése,
- ✓ a személyiség akarati tényezőinek formálása.
- ✓ Minden nap mozgástevékenységet szervezni lehetőség szerint a szabad levegőn (-10 fokig köd és viharos szél kivételével). Ha a körülmények nem megfelelőek, akkor a tornaszobában, csoportszobában, folyosón, stb. van mód a megtervezett, irányított tevékenység megvalósítására.
- ✓ Minimum heti 2 alkalommal a tornaszobában szervezünk mozgásos tevékenységet.
- ✓ Irányított mozgástevékenységen túl a napirendben rögzített időtartamban (megfelelő időjárási körülmények esetén) biztosítjuk a gyermekeknek a szabad levegőn való mozgás-lehetőséget.
- ✓ Keressük a lehetőséget a szabad játékidő alatt végezhető mozgásos tevékenységek biztosítására.
- ✓ Deviancia tapasztalása esetén szakember segítségét kérjük.

Fejlesztendő képességek:

Kondicionáló képességek:

- erő,
- állóképesség,
- gyorsaság

Koordinációs képességek:

- téri tájékozódási képesség,
- reakció képesség,
- egyensúlyérzék,
- ritmusérzék,
- mozgékonyaság,
- hajlékonyaság,
- testséma fejlesztése

Kooperációs képesség

- szabálytudat,
- együttműködés

Szervezeti keretei:***Spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység***

Csoportszobában végzett mozgásos játékok, udvari játék, kirándulások és séták során szervezett mozgásos játékok.

Megteremtjük a feltételeit annak, hogy a csoportszobákban és az udvaron, a különböző mozgásformákat a gyermekek játékidőben is kedvük szerint gyakorolhassák. Fontosnak tartjuk, hogy a szervezett mozgástevékenységek eszközeit esetenként a szabad játék ideje alatt is használhassák.

Biztosítjuk a szabadban történő napi mozgást egészséges és balesetmentes mozgástevékenységek szervezésével, az időjárási és tárgyi környezet körülményeinek figyelembevételével. Kihasználjuk az óvoda sajátosságaiból adódó lehetőségeinket, udvarainkat, fedett és nyitott teraszainkat. A nevelési év munkatervének, a projekterveknek megfelelően gyakran járunk kirándulni, sétálni.

Irányított, mindennapos mozgásfejlesztés, szervezett mozgásos tevékenység

Szervezése a szabadban, a csoportszobákban vagy a tornaszobában történik. Megvalósításakor dominálnak a tervszerűen, tudatosan szervezett alapvető mozgásformák, **mozgásos játékok**.

Az életkori sajátosságoknak megfelelően összeállított anyagban, változatos formában, változatos eszközökkel végzünk különböző fejlesztő gyakorlatokat.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését.

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan megjeleníteni az irányított mozgásos tevékenységeket, egészségfejlesztő testmozgást, amelyeket játékos környezetben, játékba ágyazottan kell megvalósítani,
- ✓ a mozgásfejlesztés differenciált megtervezése legalább két korcsoportra, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve,
- ✓ egészséges környezet, balesetmentes körülmények biztosítása,
- ✓ törekedni a szabad levegőn való megvalósításra,

- ✓ megfelelő hely biztosítása a csoportszoba átrendezésével vagy a tornaszobában,
- ✓ megfelelő hely kiválasztása a szabadban,
- ✓ elég idő biztosítása a mozgásra,
- ✓ megfelelő számú mozgásos eszköz biztosítása a foglalkozások alatt, és a szabad játék idejében,
- ✓ mozgáskedv felkeltése,
- ✓ szabályok betartatása,
- ✓ a pontos feladat elvégzésének ellenőrzése, hibajavítás,
- ✓ személyes példamutatás,
- ✓ társra figyelés, együttműködés kialakítása, a kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazása,
- ✓ a gyermek egyéni testi fejlődéséhez igazodó terhelés,
- ✓ a gyermekek mozgásfejlődésének nyomon követése
- ✓ a gyermekek utánzó képességére való építés, megfelelő mozgás minta alkalmazása
- ✓ a feladatok rövid, pontos megfogalmazása az életkori sajátosságok figyelembevételével
- ✓ sikerélmény nyújtása a kevésbé jó mozgású, bátortalan gyerekeknek

Sikerkritérium – elvárt eredmény az óvodáskor végére:

A gyermek:

- mozgása összerendezett,
- harmonikus mozgásra képes,
- mozgáshoz, sporthoz való viszonyát pozitív hozzáállás jellemzi,
- tud szabályokhoz alkalmazkodni,
- látott mozgásformát pontosan vissza tud adni,
- verbális utasításokat megért, elfogad és végrehajt,
- egészséges versenyszelleme, csapatszelleme kialakult,
- szem - kéz, szem - láb koordináció kialakulása korának megfelelő.

5.2.3. Verselés, mesélés

Célja:

Népi, klasszikus és kortárs irodalmi alkotások segítségével az irodalom megszerettetése, az anyanyelvi kultúra és a gyermekek komplex fejlesztése.

Nyelvünk szépségének és kifejező erejének megéreztetése a verselés és mesélés élményével. Az irodalmi művek segítenek feltárni a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges megfelelő viselkedésformákat.

Feladata:

A mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában, a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. Meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

Az élıszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A mese tárgyi világot is megelevenítı, átlelkesítı szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélıvel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás során eleven, belsı képvilágot jelenít meg. A belsı képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történı kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

Fejlesztendő képességek:

beszéd és kombinatív képesség,
emlékező képesség,
érzelmi azonosulás képessége,
képzelet,
erkölcsi érzék,
alkotás képessége,
mese tudat,
kommunikációs képesség,
kooperációs képességek,
önkifejezés képessége,
szövegértés,
kifejezőkészség.

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ mesélésre, könyvnézegetésre és bábozásra alkalmas nyugalmas hely, eszköz és hangulat biztosítása,
- ✓ játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek gyakori hangoztatásával hozzájárulni a gyermek érzelmi biztonságának megteremtéséhez, az anyanyelvi neveléshez,
- ✓ irodalmi anyagok életkornak megfelelő igényes, tudatos összeállítása, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételével,
- ✓ mindennapi irodalmi élmény biztosítása,
- ✓ élményt nyújtó előadásmód alkalmazása,
- ✓ meséléssel a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése,
- ✓ irodalmi ízlésformálás hagyományos és IKT eszközök bevonásával,
- ✓ a könyv és az irodalmi művek megismertetése, megszerettetése,
- ✓ az irodalmi befogadó tevékenységek biztosítása,
- ✓ alkotó tevékenységre ösztönzés, (mese-, és versírás).

Sikerkritérium – elvárt eredmény az óvodáskor végére:

A gyermek:

- szívesen hallgat életkorának megfelelő irodalmi műveket,
- felismeri a korábban már hallott irodalmi műveket,
- fel tudja idézni a számára kedves műveket,
- szóincse változatos és kifejező,
- képes erkölcsi ítéletek megfogalmazására,
- értékeli és vigyáz a könyvekre,
- ismeri a megfelelő viselkedési szabályokat a könyvtárban, előadásokon,
- maga is kezdeményez dramatizálást, bábozást,
- vissza tud adni tanult verseket, mondókákat, mesék lényeges elemeit.

5.2.4. Ének, zene, népi játék, tánc

A zenei nevelés az érzelmeken keresztül hat a gyermekekre.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

A népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

Célja:

A gyermekek zenei kultúrájának megalapozása, a néphagyományok megismerése, a zenei képességek és zenei kreativitás alakítása, a szociális készségek fejlesztése.

Anyaga:

Magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok, népi játékok, kortárs művészeti alkotások.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál a nemzetiségi nevelés esetében figyelembe vesszük a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

A zenei nevelés lehetőségei:

- a gyermekek által kezdeményezett, játékhoz kapcsolódó spontán éneklés,
- gyermekek által kezdeményezett dalos játékok, körjátékok,
- óvodapedagógus által tervezett, kezdeményezett mondóka, ének, népi játék.

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ a zenei érdeklődés felkeltése,
- ✓ zenei ízlés formálása,
- ✓ esztétikai fogékonyság fejlesztése,
- ✓ zenei képességek kialakítása, fejlesztése,
- ✓ közös éneklés, ének-zenei tevékenységek során a dallam, a ritmus és a mozgás szépségének felfedeztetése, közösségi élmény adása.
- ✓ életkornak és a gyermekek képességének megfelelő hangterjedelmű énekek kiválasztása,
- ✓ a dalok a gyermekhanghoz igazodó hangmagasságban való tanítása,
- ✓ megfelelő feltételek biztosítása,
- ✓ zenei ízlésformálás,
- ✓ zenei élmény nyújtása,
- ✓ önkifejezési lehetőségek biztosítása, alkalomteremtés a zenei kreativitás kibontakozására,
- ✓ pontos ének-, játék- és táncitanítás, zenei feladatok megvalósítása,
- ✓ zenei érdeklődés felkeltése,
- ✓ eszközök helyes használatának elsajátíttatása,
- ✓ sokat és tisztán énekeljen,

- ✓ használja ki a zene elcsendesítő, feszültségoldó hatását,
- ✓ a zenei anyag választásánál vegye figyelembe a gyermekek nemzetiségi hovatartozását.

Tartalma:

mondókák,
dalos, ölbeli játékok,
népi játékok,
jeles napokhoz kapcsolódó népszokások, dramatikus játékok dalanyaga,
magyar népdalok,
gyermekdalok,
kortárs gyermekdalok,
táncok,
zenei feladatok,
zenehallgatás.

Fejlesztendő képességek:

éneklési készség,
zenei hallás,
ritmusérzék,
mozgáskészség, mozgáskultúra,
zenei formaérzék,
zenei emlékezet,
zenei alkotókészség,
zenei befogadó készség.

Sikerkritériumok – elvárt eredmény az óvodáskor végére:

A gyermek:

- képes önállóan, csoportban lehetőleg tisztán, megfelelő tempóban és hangmagasságban énekelni,
- különbséget tud tenni a magas és mély, halk és hangos hangok között, a gyors és lassú tempó között,
- felismeri a tanult dalokat dallamáról, ill. a dallam részéről,
- képes különböző módon érzékeltetni a dalok lüktetését és ritmusát,

- képes felismerni, visszaadni és érzékeltetni a zenei egységeket,
- képes a zenei feladatokhoz kapcsolódó téri tájékozódásra,
- felismeri a zenei, természeti, ill. a tárgyak hangjait,
- képes zenei alkotások létrehozására,
- képes egyszerű ritmushangszerek használatára,
- ismeri a zenei alapkifejezéseket,
- szeret énekelni, a többiekkel együtt játszani.

5.2.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Olyan önkifejezési forma, melyen keresztül a gyermekek a világból kapott, befogadott és átélt élményeket a külvilág számára különböző vizuális technikák segítségével kivetítik.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Célja:

A gyermekek élményeiket, fantáziavilágukat képi, plasztikai alkotásokkal kifejezhessék. További cél megalapozni esztétikai érzékenységüket és ízlésüket, gazdagítani tér-, forma- és színeképzeletüket és fejleszteni személyiségüket.

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ esztétikai érzék fejlesztése,
- ✓ fantázia gazdagítása, önkifejezés,
- ✓ a vizuális készségek, képességek fejlesztése,
- ✓ műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés.
- ✓ a szükséges anyagok, eszközök folyamatos biztosítása megfelelő mennyiségben és minőségben,
- ✓ egész nap folyamán hely, idő, tér biztosítása a tevékenységhez,
- ✓ esztétikus környezet megteremtése, kialakítása,
- ✓ olyan élmények, benyomások biztosítása, amelyek elősegítik és ösztönzik az alkotó tevékenységet,

- ✓ a természetes anyagokkal való bánásmód, a szín- és formavilág, a különféle technikák élményszerű megismertetése,
- ✓ kezdeményező képesség támogatása, a gyerekek eredeti ötletei kapjanak megerősítést,
- ✓ a sajátos gyermeki látás és kifejezőmód, az alkotókedv biztosítása,
- ✓ egész nap folyamán olyan lehetőségek megteremtése, hogy a gyermekek szabadon kifejezhessék élmény- és fantáziavilágukat,
- ✓ ismerje a gyermekrajzok fejlődésének szakaszait,
- ✓ legyen igényes a környezet formálásában, teremtsen alkalmat a környező világra történő gyönyörködtetésre, rácsodálkozásra,
- ✓ az ábrázoló eszközök használatának elsajátíttatása,
- ✓ változatos technikák bemutatása, megtanítása,
- ✓ igény kialakítása az alkotásra,
- ✓ törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására, és a tehetségek felismerésére
- ✓ előtérbe helyezni a természetes anyagok, termékek felhasználását,
- ✓ új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés

Tartalma:

rajzolás, festés, mintázás,
barkácsolás,
kézi munka,
díszítés,
építés,
művészeti alkotásokkal való ismerkedés.

Fejlesztendő képességek:

megfigyelő és koncentráló képesség,
formaérzék,
arányérzék,
síkban és térben való tájékozódó képesség,
vizuális emlékezet és képzelet,
ritmusérzék,

kooperációs képességek,
képi, logikai, komponáló képesség,
belső látás,
esztétikai érzékenység,
élmény befogadási képesség,
szem – kéz koordináció,
finommotorika,
színérzék,
monotónia tűrés,
igény az alkotásra, önkifejezésre.

Sikerkritérium – elvárt eredmények az óvodáskor végére:

A gyermek:

- kézmozgása biztos,
- vonalvezetése lendületes,
- finommotorikája megfelelően fejlett,
- megfelelő eszközhasználata kialakult,
- szem – kéz koordinációja kialakult,
- életkorának megfelelően fejlett vizuális gondolkodása,
- ismeri a színeket,
- helyes tájékozódása síkban, térben, kialakult,
- képes kreatív önkifejezésre.

5.3. Munka jellegű tevékenységek

A munka olyan cselekvő tapasztalás, amely külső szükségletből motivált felelősséggel járó tevékenység, melynek végeredménye hasznos, értékteremtő. A személyiségfejlesztés fontos eszköze.

Célja:

A munka jellegű tevékenységekhez való pozitív viszony kialakulása, a tiszta, rendezett környezet iránti igény elősegítése.

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ Olyan attitűdök, készségek, képességek, tulajdonságok kialakítása, amelyek alkalmassá teszik a gyermeket az önmagával kapcsolatos feladatok ellátására, pozitívan befolyásolják kötelességtudatát, közösségi kapcsolatait, környezettudatos magatartását.
- ✓ megfelelő munkalehetőségek, munkaeszközök biztosítása,
- ✓ a munkaeszközök használatának, az adott munka menetének megtanítása,
- ✓ személyes példamutatás,
- ✓ minden korosztály számára találni megfelelő feladatot,
- ✓ a munkavégzéshez való pozitív viszony kialakítása,
- ✓ a munkavégzéssel kapcsolatos szokásrendszer kialakítása a gyermekek egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodva,
- ✓ a fokozatosság elvének betartása,
- ✓ tudatos szervezés,
- ✓ gyermekek széleskörű bevonása,
- ✓ együttműködés,
- ✓ a folyamatos, konkrét, reális, fejlesztő pozitív értékelés.

Fajtái:

önkiszolgáló munka,
segítés az óvodapedagógusnak, más felnőtteknek, csoporttársaknak,
közösségért végzett munka (pl. naposság, délelőtti gyümölcsfogyasztás előkészítése),
környezet-, növény- és állatgondozás,
alkalmi feladatok, megbízatások,
csoportszoba és öltöző rendben tartása.

Jellemzői:

örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;
a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége;
a közösségi kapcsolatok a kötelesség - és felelősségvállalás alakításának eszközei, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Fejlesztendő képességek:

felelősségtudat,
feladattudat,
mozgásképeségek,
problémamegoldó képesség,
kooperációs képesség,
kommunikációs képességek,
tudatosság,
saját-, és mások munkájának megbecsülésének képessége,
kitartás,
alkalmazkodás,
önállóság.

Sikerkritérium – elvárt eredmény az óvodáskor végére:

A gyermek:

- alkalmazkodó képessége, segítő készsége, kötelességtudata, kitartása, önállósága, felelősségérzete, céltudatossága korának megfelelően kialakult,
- örömmel segít, szívesen vállal egyéni megbízatásokat,
- kialakul pozitív hozzáállása a munkához, tud és szeret közösen munka jellegű tevékenységet végezni,
- megbecsüli saját, és mások munkáját.

6. NÉMET NEMZETISÉGI NEVELÉS

Német nemzetiségi nevelés a Tagintézményünk Harkály csoportjában folyik, német nemzetiségi óvodapedagógus végzettséggel rendelkező kollégákkal.

A gyermekek életkori sajátosságait, egyéni képességeit figyelembe véve, a csoportban folyó munka egészét átszövi a nemzetiségi nevelés. Játékos formában, a gyermekekben pozitív érzelmeket ébresztve valósul meg a német nyelv és kultúra megismertetése.

Célunk:

A német nemzetiségi hagyományok ápolása, átadása, színes programokon, tevékenységeken keresztül. Német nyelvi fejlesztés immerzív módon, mindennapi tevékenységekkel, játékos feladatokkal.

Ennek érdekében az ott dolgozó kollégák feladata:

- ✓ a német nyelv megismertetése, megszerettetése,
- ✓ az utánzásos nyelvelsajátítás biztosítása,
- ✓ visszatérő szituációk teremtésével a német nyelv kifejezéseinek rögzítése,
- ✓ kellő idő és tér biztosítása a gyermekek számára a német nyelvhasználatához
- ✓ játékos tevékenységekkel pozitív érzelmek keltése a német nyelv és kultúra iránt,
- ✓ tervezőmunka során a német nemzetiségi tevékenységek anyagát magyar nyelvű tevékenységekre építeni párhuzamos tervezéssel,
- ✓ spontán helyzetek kihasználásával a gyermekek identitástudatának erősítése
- ✓ a Német Nemzetiségi Önkormányzattal való együttműködés, a helyi nemzetiségi programokon való aktív részvétel.

Elvárt eredmény az óvodáskor végére:

- ismerik, tisztelik a német nemzetiség alapvető hagyományait, szokásait, ünnepeit,
- a gyermekekben pozitív érzelmi viszony alakul ki a német nemzetiség kultúrája és nyelve iránt,
- életkoruknak és egyéni képességeiknek megfelelően rendelkeznek aktív és passzív német szókinccsel,
- a gyermekek megértnek németül elhangzó egyszerű utasításokat, kommunikációs helyzeteket, és németül ki is tudják fejezni magukat,
- a gyermekek nagy számban ismernek német nyelvű, ill. a német nemzetiség kultúrájából merített dalokat, verseket, mondókákat és játékokat.

Erziehung in deutscher Nationalität

Die Erziehung in deutscher Nationalität findet in der Specht Gruppe statt, mit Kolleginnen, die über eine Qualifikation als Kindergärtnerpädagogin für deutsche Nationalitätenerziehung verfügen.

Die altersgemäße Entwicklungsbesonderheiten, persönliche Besonderheiten vors Auge haltend wird die Erziehung in deutscher Nationalität umgesetzt. In den Kindern positive Gefühle erweckend, spielerisch wird die Vermittlung der Kultur und Sprache verwirklicht.

Unsere Ziele:

Wir möchten die Sitten und Bräuche durch bunte Programme, Beschäftigungen pflegen und weitergeben. Die deutschsprachige Erziehung wird immersiv, durch alltägliche Beschäftigungen, spielerische Aufgaben verwirklicht.

Dementsprechend die Aufgabe der Kolleginnen ist:

- ✓ die Vermittlung und Zuneigung zu der deutschen Sprache fördern
- ✓ den Spracherwerb durch Nachahmung bieten
- ✓ die Redewendungen der deutschen Sprache durch wiederkehrenden Situationen festigen
- ✓ genügende Zeit und genügendes Raum zu der Sprachverwendung sichern
- ✓ positive Gefühle in den Kindern in Richtung der deutschen Sprache und Kultur erwecken
- ✓ während der Planung die deutschsprachige Beschäftigungen auf den ungarnsprachige Beschäftigungen bauen
- ✓ die Identität der Kinder durch spontane Situationen stärken
- ✓ mit der deutschen Nationalitäten Selbstverwaltung zusammenarbeiten und aktiv an den örtlichen Programme der deutschen Nationalität teilnehmen

Das Ergebnis am Ende des Kindergartens:

- sie erkennen und beehren die Sitten, Bräuche und Feste der ungarndeutschen Nationalität
- in den Kindern entsteht eine positive Beziehung zu der Kultur und Sprache der deutschen Nationalität
- ihrem Alter und persönliche Besonderheiten gemäß entsteht ein aktiver und passiver Wortschatz
- die Kinder verstehen in der deutschen Sprache auftretende Anweisungen, Gesprächssituationen, und sie können sich auch schon auf Deutsch äußern
- die Kinder kennen viele deutschsprachige und zu der Kultur gehörende Lieder, Gedichte und Spiele

7. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSÉT, FEJLŐDÉSÜK MEGSEGÍTÉSÉT BIZTOSÍTÓ TEVÉKENYSÉGEK, FELADATOK

A 2011. évi CXCV. a nemzeti köznevelésről szóló törvénynek a 4.§13.bekezdése szerint kiemelt figyelmet igénylő gyermeknek tekintendők:

1., a különleges bánásmódot igénylő gyermekek:

- a sajátos nevelési igényű gyermekek (SNI)
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek (BTMN),
- a kiemelten tehetséges gyermekek

2., a Gyvt. szerinti hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek (HH, HHH),

3., tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek.

Óvodánkban a napi feladatellátás során leginkább SNI és BTMN gyermekekkel foglalkozunk.

7.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében kiemelendő az óvoda együttműködő szerepe a jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel (pl. pedagógiai szakszolgálat, védőnő).

7.1.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

Óvodánk szakmai, személyi és tárgyi feltételei lehetővé teszik, az alapító okiratban rögzített módon, a sajátos nevelési igényű gyermekek fogadását. Elhelyezésükkor figyelembe vesszük valamennyi gyermek érdekét.

Törekszünk a jogszabály által előírt kötelezettségünket és az inkluzív szemlélet alapelveit megvalósítani óvodánkban; fontosnak tartjuk egymás kölcsönös elfogadását, megbecsülését és a lehető legteljesebb esélyegyenlőség biztosítását.

Cél:

Az óvoda dolgozói a családdal szoros együttműködésben biztosítják, hogy a gyermekek saját fejlettségi-, aktuális gondolkodási, észlelési és tevékenységi szintjükön, de együtt, közösen tevékenykedjenek a többiekkel, a kortárs közösségben megtalálják helyüket, és a lehetőségeikhez képest optimálisan, elfogadó légkörben fejlődhessenek.

Alapelvek:

Az SNI gyermekek integrált óvodai neveléséhez az illetékes szakértői bizottság által meghatározott óraszámban, a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő szakembert igyekszünk biztosítani. A gyógypedagógiai foglalkozások alapját az egyéni fejlesztési terv képezi, amelyet a gyógypedagógus készít el a szakértői véleményben rögzített javaslatok mentén.

Az integrált nevelés során az óvodapedagógus, a gyógypedagógus és a család szoros együttműködése nélkülözhetetlen.

A differenciált bánásmód áthatja az óvodai nevelés teljes folyamatát.

Az inkluzív óvodai környezet érdekében alapvető az adaptív tanulási környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek és segédeszközök biztosítása.

Célunk, hogy a gyermekek tanuljanak meg élni adottságaikkal, képességeikkel, az elvárások igazodjanak az adott gyermek képességeihez, fejlődési üteméhez; váljon természetessé az elfogadás, a tolerancia képessége, épüljön ki a segítőkészség.

Az óvoda dolgozói és a gyermekek fogadják el az eltérő képességeket, viselkedést.

Működjenek együtt az SNI gyermekekkel napi kapcsolatban levő munkatársak, tapasztalataikat beszéljék meg.

Feladataink a mindennapi tevékenységek és a fejlesztések során:

- ✓ a speciális, egyéni bánásmód megvalósításához szükséges változatos módszerek ismerete és alkalmazása
- ✓ a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő cselekvések, tevékenységek megtanítása és azok alkalmazása,
- ✓ a gyermekek sokoldalú tevékenykedtetése,
- ✓ az ismeretek változatos és differenciált feldolgozása,
- ✓ az egyéni fejlődési ütem tekintetbe vétele,
- ✓ a gyermekek személyiségének, teljesítményének elfogadása,
- ✓ az egyéni feladatmegoldások mellett csoportmunkára ösztönzés,
- ✓ az együttműködés kialakítása az óvodai csoportokban
- ✓ elfogadás, személyes példamutatás,
- ✓ szülőkkel való kapcsolatfelvétel, megfelelő tájékoztatás
- ✓ a csoportba járó gyermekek érzékenyítése egymás elfogadására,
- ✓ aktív együttműködés a családdal és szakemberekkel,

- ✓ a győgypedagógus iránymutatásainak, javaslatainak beépítése a pedagógiai folyamatokba,
- ✓ a szakértői vélemény alapján, a győgypedagógus által elkészített egyéni fejlesztési terv megismerése, a felülvizsgálattal kapcsolatos tennivalók megvalósítása

Sikerkritérium – elvárt eredmény az óvodáskor végére:

Az SNI gyermek esetében csak a szakvélemény alapján, egyénre szabottan értelmezhetők a sikerkritériumok.

Az iskolába lépéshez szükséges képességek kognitív és szociális téren is speciálisan értelmezendők.

7.1.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek nevelése

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek fejlesztő foglalkozásra jogosult. A fejlesztő foglalkozás az óvoda épületében, az óvoda alkalmazásában álló szakemberek által valósul meg.

Cél:

Az óvodapedagógus és fejlesztő pedagógusok a családdal együttműködve segítik a gyermek beilleszkedését, és képességeinek kibontakoztatását.

Alapelvek:

A BTMN gyermekek óvodai neveléséhez az illetékes járási szakértői bizottság által meghatározott óraszámban, megfelelő szakembert biztosítunk. A fejlesztő foglalkozásokat a győgypedagógus/ fejlesztő pedagógus a szakértői véleményben rögzített javaslatok mentén végzi.

Az óvodai nevelés során az óvodapedagógus, a győgypedagógus/ fejlesztő pedagógus és a család szoros együttműködése nélkülözhetetlen.

A differenciált bánásmód áthatja az óvodai nevelés teljes folyamatát.

Óvodánkban alapvető az adaptív tanulási környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek biztosítása.

Célunk, hogy a gyermekek tanuljanak meg élni adottságaikkal, képességeikkel, az elvárások igazodjanak az adott gyermek képességeihez, fejlődési üteméhez; váljon természetessé az elfogadás, a tolerancia képessége, épüljön ki a segítőkészség.

Működjenek együtt a BTMN gyermekekkel napi kapcsolatban levő munkatársak, tapasztalataikat beszéljék meg.

Feladataink a mindennapi tevékenységek és a fejlesztések során:

- ✓ az egyéni bánásmód megvalósításához szükséges változatos módszerek ismerete és alkalmazása
- ✓ a gyermekek sokoldalú tevékenykedtetése,
- ✓ az ismeretek változatos és differenciált feldolgozása,
- ✓ az egyéni fejlődési ütem tekintetbe vétele,
- ✓ a gyermekek személyiségének, teljesítményének elfogadása,
- ✓ az egyéni feladatmegoldások mellett csoportmunkára ösztönzés,
- ✓ az együttműködés kialakítása az óvodai csoportokban
- ✓ elfogadás, személyes példamutatás,
- ✓ szülőkkel való kapcsolatfelvétel, megfelelő tájékoztatás
- ✓ a csoportba járó gyermekek érzékenyítése egymás elfogadására,
- ✓ aktív együttműködés a családdal és szakemberekkel,
- ✓ szükség esetén a gyógypedagógus/ fejlesztő pedagógus iránymutatásainak, javaslatainak beépítése a pedagógiai folyamatokba,
- ✓ a felülvizsgálattal kapcsolatos tennivalók megvalósítása

Sikerkritérium – elvárt eredmény az óvodáskor végére:

- Az BTMN gyermek esetében csak a szakvélemény alapján, egyénre szabottan értelmezhetőek a sikerkritériumok.
- Az iskolába lépés előtt az egyéni képességeit figyelembe véve fejlődjön az alkalmazkodó képessége, akaratereje, törekedjen az önállóságra, együttműködésre

7.1.3. Kiemelten tehetséges gyermekek

Kiemelten tehetséges gyermek az, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

Cél:

A kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek motiváltságának fenntartása, képességének fejlesztése.

Óvodánkban a projektmódszer áll a tehetséggondozás szolgálatában, a nevelőtestület e módszer köré építi fel a tehetséggondozás gyakorlatát. A módszer támogatja a tehetséges, kiemelkedő képességű gyermekek felismerését, és fejlesztését, hiszen a gyermekek saját érdeklődésük, választásuk szerint, sokféle módon tevékenykedve tanulhatnak. A projektek

sokféleségükkel a képességek széles körét ölelik át, ezáltal sokféle tehetség megjelenésére adhatnak alkalmat, lehetőség nyílik a gyermek tehetségének a megnyilvánulására.

Feladatok:

- ✓ olyan projektek tervezése, amelyek lehetőséget biztosítanak a tehetség megmutatkozására, fejlesztésére, és az átlagos képességű gyermekek számára is rejt fejlesztési lehetőséget,
- ✓ a tehetséges gyermekek felismerése
- ✓ differenciálás, az egyéni képességek kibontakozásának támogatása,
- ✓ tehetség-ígéret gyermek észlelése esetén feladatunk a szülő figyelmének felhívása és támogatása a tehetségpont felkeresésében

7.2. A Gyvt. szerinti hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (HH, HHH)

Óvodánkban a törvényben meghatározott jelzőrendszeri kötelezettségünknek eleget téve szorosan együttműködünk az óvoda gyermekvédelmi felelőseivel, valamint a gyermekjóléti intézmény kapcsolattartó szakemberével (óvodai szociális munkás).

8. SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOKAT ENYHÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK, ESÉLYEGYENLŐSÉG BIZTOSÍTÁSA, GYERMEKVÉDELEM

Célja:

Segítségnyújtás a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

A **gyermekvédelem** a gyermek testi, szellemi, erkölcsi, anyagi értékeit előmozdító szociális, jogi, egészségügyi és pedagógiai tevékenységek és intézkedések összessége.

A gyermekvédelmi feladatokat a pedagógusok az igazgató ellenőrzésével látják el.

Feladata:

esélyegyenlőség biztosítása,
szociális hátrányok csökkentése,
felvilágosítás,

megelőzés,
jelzőrendszer működtetése.

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ tanév elején felmérni a veszélyeztetett gyermekek számát,
- ✓ folyamatosan tájékozódni a hátrányos helyzetű, a magatartási zavarokkal küzdő, ill. a veszélyeztetett gyermekek helyzetének alakulásáról,
- ✓ biztosítani a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő – óvó intézkedésekre javaslatot tenni,
- ✓ a gyermekeket és családjukat lehetőségeinkhez képest minél jobban megismeri, szükség esetén rendkívüli családlátogatást tenni,
- ✓ a szülőkkel együttműködő, partneri kapcsolatot kialakítani, a szülői szerep eredményesebb betöltését elősegíteni,
- ✓ a problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket felismerni, ha szükséges, ehhez szakember segítségét kérni,
- ✓ egyéni, differenciált bánásmóddal a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődését elősegíteni, folyamatosan ellenőrizni,
- ✓ a rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérni, szükség esetén az igazgatónak jelezni a hiányzást,
- ✓ a családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást javaslattal elősegíteni,
- ✓ szükség szerint kapcsolattartás a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival.

Az alábbi esetekben fokozott figyelemmel kísérjük a gyermek testi, lelki állapotát:

- ha a gyermeknél fejlődési, beilleszkedési, magatartásbeli zavart észlelünk,
- ha a gyermek sajátos törődést igényel (dyslexia, fogyatékos),
- ha a gyermeknél egészségügyi problémákat tapasztalunk,
- ha a gyermek veszélyeztetett, hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű,
- ha a szülők egymás közötti kapcsolata konfliktusokkal terhelt,
- ha a szülő – gyermek kapcsolata nem megfelelő.

A gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai:

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

Gyámhatóság
Gyermekorvos,
Védőnők
Bölcsőde
Óvodák
Általános iskolák
Pedagógiai szakszolgálat
Szakértői bizottság

9. ÜNNEPEK, RENDEZVÉNYEK

Célunk: Az intézmény sajátos arculatának megteremtése, pozitív érzelmek ébresztése, szociális kapcsolatok erősítése, értékek tudatosítása.

Ennek érdekében feladatunk:

- ✓ közösségi élet formálása,
- ✓ a közösséghez tartozás örömeinek erősítése,
- ✓ az intézmény hagyományainak ápolása,
- ✓ a hazaszeretet, a szülőföldhöz, a családhoz és az óvodai közösséghez való kötődés erősítése,
- ✓ néphagyományok ápolása,
- ✓ környezettudatos gondolkodás erősítése.

Finanszírozása:

Óvodai nevelés keretén belül megvalósuló költségterítéses programokat kizárólag a szülők kérésére, beleegyezésével lehet szervezni.

A szülők az éves kirándulási terv elfogadásáról az év eleji szülői értekezlet alkalmával döntenek és döntésükkel vállalják az előre egyeztetett költségeket.

Egy nevelési évben lehetőség szerint ne legyen ötnél több olyan program, ami a szülőknek anyagi kiadással jár.

Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a nehéz anyagi körülmények között nevelkedő gyermekek programokon való részvételét a szülők kérésére, kollégák jelzésére intézményünk alapítványa segíti.

Megvalósulás helye szerint lehet:

Intézmény területén megvalósuló program.

Külső helyszínen megvalósuló program.

Külső helyszínen megvalósuló program esetén:

- Az óvodapedagógusok a program előtt (kivéve rövidebb séták) legalább két nappal értesítik a szülőket elsősorban a faliújságon elhelyezett kiírással, ezen kívül email-ben a csoport levelező listáján.
- A csoportok által szervezett minden program esetében, a megvalósítás előtti napon tájékoztatni kell az óvoda vezetőjét és helyettesét a helyszínről és a várható időtartamról.
- Helyi séták alkalmával három fő kísérő/csoport szükséges.
- Városon kívülre szervezett program esetén indulás előtt az intézmény irodájába az óvodapedagógusok beadják a programon résztvevő gyermekek nevét, járművel történő utazás esetén utaslistát.
- Közlekedési eszköz használata esetén öt gyermekenként egy, de minimum 3 felnőtt kíséri a csoportot.
- A folyamatos kapcsolattartás érdekében minimum az egyik kísérőnél lennie kell mobiltelefonnak.
- Probléma vagy fennakadás esetén, az óvoda vezetőjét haladéktalanul értesíteni kell.

Ettől eltérni, csak különleges esetben, a vezető engedélyével lehet.

9.1. Az óvodai élet hagyományos ünnepei, programjai

Mikulás

Tartalmának meghatározása minden évben a feladatellátási helyen dolgozó nevelőtestület kompetenciája. Többnyire meseelőadás, bábelőadás szervezésével és apró ajándékkal teszik emlékezetessé az intézmény dolgozói ezt a napot a gyermekeknek.

Adventi kézműves délután

Pomázi úton csoportonként külön-külön, a Tagintézményben közös rendezvényként valósul meg. Tartama: délután, meghitt hangulatban a gyermekek a szüleikkel közösen kézműveskedve, a közelgő ünnephez kapcsolódó dísz tárgyakat készíthetnek.

Adventi gyertyagyújtás

Az Adventi időszakban csoportonként és épületenként is gyertyagyújtással, közös énekléssel várjuk a Karácsonyt.

Karácsony

Minden csoportunkban feldíszített karácsonyfával és ajándékokkal várják a kollégák reggel a gyermekeket. Meghitt hangulatban, ajándékbonntással, közös énekléssel telik a délelőtt.

Farsang

Délelőtt, csoportonként megrendezett vidám, zenés, jelmezes, játékos zártkörű mulatság.

Húsvét

Apró ajándékkereséssel, választhatóan locsolkodással ünnepelnek a csoportok.

Anyák napja

A pedagógusok szabadon megválaszthatják, hogy a gyermekek milyen formában köszöntsék édesanyjukat.

Gyermeknap

Feladatellátási-helyenként a nevelőtestület kompetenciája eldönteni, hogy milyen formában köszöntik a gyermekeket. (Kirándulás, játékok szervezése, ugrálóvár, stb.)

Évzáró-ballagás

Csoportonként kerül megrendezése. Tartalmának, formájának megválasztása az intézményi értékrend szem előtt tartása mellett a csoportban dolgozó pedagógusok kompetenciája.

9.2. Óvodában tartott nemzeti megemlékezés

Március 15.

Játékos tevékenységek, kézműves tevékenységek segítségével, zenehallgatással, emlékhelyek felkeresésével segítjük elő a gyermekek hazafias nevelését.

9.3. Zöld ünnepeink

Ld. 5.2.1.

9.4. Német nemzetiség hagyományait őrző ünnepeink

Elsősorban Tagintézményünk német nemzetiségi csoportja által tartott ünnepek, amelyeket igény esetén a többi csoport is megtarthat.

Márton nap

Német Nemzetiség Napja – városi rendezvény

Májusfaállítás

Feste zur Bewahrung der Traditionen der deutschen Nationalität

In erster Linie werden diese Feste von der deutschen Nationalitätsgruppe unserer Einrichtung gefeiert, bei Bedarf können sich jedoch auch die anderen Gruppen beteiligen.

- *Martinstag*
- *Tag der deutschen Nationalität – städtische Veranstaltung*
- *Maibaumaufstellen*

9.5. Intézményi szintű alapítványi rendezvényeink

Szüreti mulatság

A családoknak ősszel szervezett intézményi rendezvény. Népi játékokkal, kézműves tevékenységekkel, mustkészítéssel, táncházzal várjuk vendégeinket. A nevelési év elején kiváló lehetőséget nyújt a családoknak, hogy megismerjék óvodánkat, kollégáinkat, kapcsolatot teremtsenek más családokkal.

Nyitnikék Nap

Tavasszal megrendezésre kerülő tematikus családi nap. Mozgásos játékokkal, kézműves tevékenységekkel, ugrálóvárral és az aktuális témához kapcsolódó színes programokkal várjuk a hozzánk járó családokat.

9.6. Egyéb programok

Boldog óvoda pályázaton való részvétel, „Boldog Óvoda” cím elnyerése, a feltételek megvalósításával, legalább egy csoportban feladatellátási helyenként.

Projektjeinket közös élményekkel igyekszünk megalapozni, amelyek sok esetben kulturális programokon, sétákon, kirándulásokon való részvételt jelent.

Közvetlen tapasztaltatással lehet a gyermekeket a legeredményesebben nevelni-oktatni, ezért fontosnak tartjuk, hogy minél többször biztosítsunk olyan közeget, ahol erre lehetőségük van.

Ezekon a programokon a gyermekek életkoruktól függetlenül részt vesznek. A csoportegység többnyire nem kerül megbontásra, azonban vannak olyan pedagógiai helyzetek, amikor a pedagógiai célt mikrocsoporthoz, esetleg osztott csoportszervezéssel kívánják a pedagógusok elérni. Ez azt jelenti, hogy a teljes csoport részt vesz a programon, de a

A pedagógusok a programok tervezésénél figyelembe veszik a gyermekek érdeklődését, a csoport jellemzőit, egyéb külső feltételeket (pl. helyszín elérhetőségét).

Kulturális programok

Bábszínház, színház, múzeumlátogatás

Séták, kirándulások

Ezek a programok széleskörű, közvetlen tapasztaltszerzési lehetőséget hordoznak magukban.

10. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

a) **A testileg** egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) **A lelkileg** egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,

- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,

- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,

- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

11. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

11.1. Az óvoda és a család

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be. Ez csak szoros együttműködéssel lehet eredményes, melyhez elengedhetetlen a kölcsönös tiszteleten és bizalmon alapuló partneri kapcsolat.

Óvodánk köznevelési intézmény. Alapdokumentumaink tartalma adja meg azt a keretet, amely elősegíti, hogy sokféle társadalmi, szociális háttérrel rendelkező gyermek, család optimálisan együtt tudjon működni.

Célunk:

Partnerközpontú működés a gyermekek sokoldalú és harmonikus fejlődése érdekében.

Feladatunk:

- ✓ Szoros együttműködés kialakítása a családokkal.
- ✓ Törekvés, hogy kommunikációnkat a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemezze.

Ennek érdekében:

- ✓ Működtetjük honlapunkat, hogy a családok már az intézményünkbe kerülés előtt képet kaphassanak óvodánkról.
- ✓ Az óvodai jelentkezést megelőzően játszódélelőtt szervezésével a családoknak lehetőséget biztosítunk személyes találkozásra, párbeszédre a pedagógusokkal, hogy megismerhessék személyiségüket, nevelői attitűdjüket.
- ✓ Szintén beiratkozás előtt szülői tájékoztatón a jelentkező szülők informálódhatnak óvodánk pedagógiai programjának tartalmáról.
- ✓ A gyermekek első óvodai napja előtt az óvodapedagógusok családlátogatás keretében meglátogatják leendő óvodásaikat, ami kiváló lehetőséget nyújt az ismerkedésre, információcserére, és sok esetben megkönnyíti a gyermekek számára az óvodakezdést, hiszen már van közös élményük az óvodapedagógusokkal.
- ✓ Az óvodába lépés első benyomásai alapvetően meghatározzák a gyermek és a szülő óvodához való viszonyát, ezért nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a gyermekek befogadása, visszafogadása (bizonyos keretek között) egyéni igények figyelembevételével történjen. Ennek érdekében a szülőkkel egyeztetve, a pedagógus

irányításával, a gyermek szükségleteihez alkalmazkodó anyás/apás beszoktatásra van lehetőség.

- ✓ Családi programjaink lehetőséget teremtenek a családoknak egymás megismerésére, az óvodai közösségbe történő beilleszkedésre.
- ✓ Folyamatos párbeszédre törekszünk a gyermekek nevelésével kapcsolatban.
- ✓ Intézményi, csoportbeli eseményekről írásban a faliújságokon, és az elektronikus levelező listán adunk tájékoztatást.
- ✓ Évente minimum két alkalommal az óvodapedagógusok szülői értekezletet tartanak a csoportjukba járó gyermekek szüleinek.
- ✓ A gyermekek fejlettségével, óvodai életével, nevelési problémákkal, egyéb személyesebb témákkal kapcsolatban a 2 havonta meghirdetett fogadó órákon nyújtunk tájékoztatást a szülőknek.
- ✓ A szülőknek lehetőséget biztosítunk arra, hogy a nevelési év során előre egyeztetett időpontban bármikor betekintést nyerjenek gyermekük óvodai életébe (nyílt nap).
- ✓ Az óvodavezetés kapcsolatot tart a Szülők Közösségével. Évente minimum két alkalommal szülői értekezletet tartunk, melyre minden csoportból a három megválasztott Szülői Közösség tag kap meghívást.
- ✓ Amennyiben szükséges, a szülők az igazgatót bármikor felkereshetik személyesen, telefonon, e-mailben.

11.2. Külső partnereink

Óvodánk kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek a működtetés, a nevelési céljaink megvalósítása, a hozzánk járó gyermekek óvodába lépése előtt, az óvodai élet során, valamint az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és az egyéni szükségletekhez, a kapcsolatok kialakításában és fenntartásában nyitottak és kezdeményezők vagyunk.

Budakalász Város Önkormányzata – óvodánk fenntartója

Az együttműködés formái:

- jelentések, beszámolók készítése,
- szóbeli tájékoztatás,
- igazgatói értekezletek,
- munkamegbeszélések,

kölcsönös informálás,

ellenőrzések,

együttműködés az önkormányzat dolgozóival

Budakalászi Óvodásokért Alapítvány

Az együttműködés formái:

rendezvények szervezése,

eszközfejlesztéshez anyagi támogatás nyújtása,

a gyermekek közti esélyegyenlőség biztosításához anyagi támogatás nyújtása,

kiemelkedő munkavégzésért Alapítványi Díj adományozása

Német Nemzetiségi Önkormányzat Budakalász

Az együttműködés formái:

a német nemzetiségi csoportunk éves munkatervének és értékelésének megküldése,

intézményünk alapvető működését befolyásoló döntések előtt véleményezési jog biztosítása,

városi hagyományörző rendezvényeken részvétel

Egyház

Az együttműködés formái:

Szülői igény esetén óvodánkban helyet biztosítunk hitoktatáshoz.

Budakalászi Telepi Óvoda

Az együttműködés formái:

folyamatos személyes munkakapcsolat az igazgatók között,

intézmény működését befolyásoló időpontok egyeztetése,

zárva tartás esetén egymás intézményéből gyermekek fogadása,

esetlegesen: bemutatók, továbbképzések szervezésekor egymás munkatársainak meghívása,

esetlegesen: egymás programjainak látogatása

Budakalászi Bölcsőde

Az együttműködés formái:

személyes kapcsolattartás, igazgatók közötti szakmai konzultáció,

intézményi programok időpontjainak egyeztetése,

szükség szerint egyeztetés a gyermekek óvodai felvételével kapcsolatban.

Kalász Suli Általános Iskola, Patakpart Általános Iskola és Szentistvántelevi Általános Iskola

Az együttműködés formái:

szükség szerint egyeztetések, adatszolgáltatások,
régi óvodásaink meglátogatása,
igény esetén a leendő elsős tanítók látogatása az óvodában,
személyes kapcsolattartás, egymás intézményi programjainak vezetői látogatása

Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Budakalászi Tagintézménye

Az együttműködés formái:

személyes kapcsolattartás,
egyeztetések, adatszolgáltatások,
jogszámban rögzített feladatokból adódó együttműködés,
látogatás egymás intézményeiben, találkozás az ott dolgozó munkatársakkal a
gördülékenyebb szakmai együttműködés érdekében.

Gyermekjóléti intézmények

Az együttműködés formái:

szükség szerinti kapcsolattartás,
tájékoztatás,
jelzőrendszeri találkozókra részvétel,
jelzőrendszeri protokoll alkalmazása.

Gyermekorvos, óvodaorvos, fogorvos, védőnők

Az együttműködés formái:

kapcsolattartás, konzultáció a gyermekek egészségvédelme érdekében
szükség szerint szűrővizsgálatok végzése

Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár

Az együttműködés formái:

részvétel az általuk szervezett kulturális műsorokon, kiállításokon,
rendezvényeken,
szükség esetén termék biztosítása az óvoda külön programjaihoz,
rendezvényeihez,
programjaiknak ismertetése az intézmény faliújságjain.

Idősek Otthona

Az együttműködés formái:

igény szerint műsor biztosítása, ajándékok készítése

Helyi média

Az együttműködés formái:

tudósítás az óvoda programjairól,

az óvodával kapcsolatos információk megjelenítése.

Kapcsolattartás külhoni magyar óvodákkal

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében óvodánk törekszik külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre, kapcsolattartásra.

Az együttműködés formái:

kapcsolatfelvétel,

konzultáció,

eszköztámogatás.

12. A PEDAGÓGIAI PROGRAM BEVÁLÁSÁNAK VIZSGÁLATA

Felülvizsgálat gyakorisága: 5 év

A vizsgálatot az igazgató irányításával a nevelőtestület közösen végzi online, illetve team munkában.

Feladat: információgyűjtés a megelőző időszakról, vizsgált területek kiválasztása, szempontok meghatározása az értékeléshez. Támogatott az innovatív szemlélet érvényesülése.

Az ötödik évben az esetleges módosításokkal kiegészül az óvoda nevelési programja.

13. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Az intézmény módosított pedagógiai programját a hatálybalépést megelőzően

- a véleményezési jog gyakorlásának biztosítása érdekében meg kell ismertetni a nevelőtestülettel,
- az intézményvezetőnek jóvá kell hagynia,
- a Német Nemzetiségi Önkormányzatnak és a fenntartónak jóvá kell hagynia.

A módosított pedagógiai program hatályba lépésének ideje: **2025. szeptember 1.**

Következő kötelező felülvizsgálatának ideje: 2026/2027. nevelési év

Jogsabályi változások, feltételek változása esetén a programot soron kívül szükséges módosítani.

A pedagógiai programot elérhetővé kell tenni az intézmény honlapján és nyomtatott formában egy-egy példányát el kell helyezni az óvodaépületek folyosóin.